

WESTERVOORT

DUIVEN

ONTWERP OMGEVINGSVISIE

ONTWERP OMGEVINGSVISIE WESTERVOORT

23 maart 2021

VOORWOORD

Voor u ligt de omgevingsvisie van de gemeente Westervoort. Dit is een visie op de leefomgeving van de gemeente Westervoort op hoofdlijnen voor de middellange en lange termijn. Hiermee streven we naar een goede leefomgeving, essentieel voor het welbevinden van onze bewoners.

De afgelopen jaren hebben wij samengewerkt met een grote diversiteit aan partijen en betrokkenen om uiteindelijk tot deze visie te komen. Een prachtig proces, waarin we niet alleen hebben gewerkt aan een gezamenlijke visie, maar we als gemeente ook veel hebben geleerd. Mooi in dit proces vond ik dat, ondanks dat het zoeken was hoe de participatie effectief vorm te geven en de inwoners hierbij te betrekken, het een toegankelijk, correct, actueel en aangenaam leesbaar stuk is geworden.

Sterk punt hierbij is dat wij, naast de gesprekken met inwoners, college en gemeenteraad, ook gekeken hebben naar de plannen die nu in de leefomgeving spelen zoals het Rivierklimaatpark, Mosterdhof, Westervoort Noord, Woonvisie, etc. Ook uit deze plannen hebben we kunnen afleiden wat voor Westervoort belangrijk is, bijvoorbeeld woningbouw in combinatie met streven naar een evenwichtiger demografische opbouw en daarmee vermindering van spanning in het sociale domein.

Als ik kijk naar de leefomgeving van de gemeente Westervoort ben ik trots op de manier waarop Westervoort als dorp met grootstedelijk karakter hier het beste van maakt. Mensen groeten elkaar en zijn betrokken via een bloeiend verenigingsleven, maar geven elkaar ook de ruimte. Voor de grootstedelijke voorzieningen hoeven we slechts de brug over te steken. Veel mensen willen dan ook in Westervoort wonen; Westervoort kent de grootste vraag naar woningen in de Liemers.

Met de ontwikkeling van de gemeente door de jaren heen hebben we nieuwe dingen opgebouwd, maar ook oog gehouden voor onze geschiedenis en het erfgoed. Tegelijkertijd zien we ontwikkelingen op ons af komen. Ontwikkelingen die we niet zo maar aan ons voorbij kunnen laten gaan. De druk op de woningmarkt, de energietransitie maar ook de roerige financiële tijd waarin we ons als gemeente bevinden vormen slechts een greep uit de belangrijke ontwikkelingen voor de komende jaren. Hiervoor sluiten we niet onze ogen, we gaan actief aan de slag.

Hiermee is de omgevingsvisie een integrale blik op de lange termijn, waarin bestaande waarden en nieuwe ontwikkelingen samenkomen. Met deze visie worden de hoofdlijnen op de langere termijn vastgesteld, waarna de gemeenteraad bij vaststelling van programma's kan prioriteren en ambities kan concretiseren.

Deze weg richting de uitvoering bepalen we niet alleen. We werken samen met professionele partijen, maar ook zeker met de samenleving. Samen met u geven we antwoord op de ontwikkelingen en geven we richting aan de toekomst. Zo streven we naar een gemeente waar we trots op kunnen zijn.

“Het mooiste aan de gemeente Westervoort vind ik Westervoort als Poort naar de Liemers. De unieke ligging tussen Rijn en Kop van de IJssel, de Voorde naar het Westen, een plaats met een hele lange geschiedenis. Nu de bruggen, toen een doorwaadbare plaats, een knooppunt, en voor mensen een belangrijke plek om te wonen en doorheen te trekken.”

— Wethouder Hans Sluiter

SAMENVATTING

De gemeente Westervoort streeft naar het behouden en versterken van een gezonde, veilige, vitale, duurzame, leefbare en aantrekkelijke leefomgeving. Voor nu én voor de toekomst. Om dit te bereiken heeft de gemeente deze omgevingsvisie opgesteld als stip op de horizon voor de fysieke leefomgeving van Westervoort in 2040.

Dit hebben we niet alleen gedaan: de visie is tot stand gekomen in samenwerking met diverse gebruikers van de leefomgeving, waaronder inwoners, maatschappelijke instellingen, bedrijven en verenigingen. Aan de hand van een Gebieds Gespreks Agenda is het Koersdocument Omgevingsvisie Westervoort opgesteld in 2020, waarna een participatiebijeenkomst en schriftelijke consultatie heeft plaatsgevonden. Hierbij zijn een breed aantal reacties opgehaald vanuit de samenleving, professionele partijen en gemeenteraad. Deze reacties hebben geresulteerd in een rapportage voor de gemeenteraad en een reactienota (van de consultaties). Dit alles is verwerkt tot deze ontwerp omgevingsvisie.

De omgevingsvisie sluit aan bij nationaal, regionaal en lokaal beleid. De inhoudelijke basis voor deze omgevingsvisie bestaat uit vier onderdelen:

- **Historie:** de gemeente Westervoort heeft een rijke geschiedenis waar we op voortbouwen.
- **Richtinggevende waarden:** belangrijk zijn onder andere de vitale, sterk onderling verbonden sociale gemeenschap, de aantrekkelijke leefomgeving en de uitstekende voorzieningen van de gemeente Westervoort.
- **Ruimtelijke kwaliteiten:** de kenmerken van het landschap, het erfgoed en de manier van wonen in de gemeente Westervoort dragen bij aan de ruimtelijke kwaliteit van de gemeente.
- **Ontwikkelingen & toekomstperspectief:** leidraad voor de toekomst is dat we ruimte willen bieden aan ontwikkelingen, recht doen aan ruimtelijke kwaliteiten, maatwerk leveren op basis van de leefomgevingskwaliteiten en zorg dragen voor natuur en milieu. Dit doen we samen met alle gebruikers van de leefomgeving.

AMBITIES EN DOELEN VOOR DE LEEFOMGEVING

Thema	Ambities en doelen 2030-2040
 Een duurzaam thuis	• Mogelijk maken van aanvullende woonbehoefte op inbreiding- en uitbreidingslocaties • Werken aan een meer evenwichtige opbouw van de woningvoorraad door het realiseren van meer middeldure en dure woningen • Meer beschikbare woningen die aansluiten bij de woonvraag van de groeiende groep één- en tweepersoonshuishoudens • Een toegankelijke woonomgeving en woonmogelijkheden voor zelfstandig wonende ouderen en zorgdoelgroepen • Verduurzaming van bestaande woningen en duurzame nieuwbouw • Vergroening van de woonomgeving en verbetering van het rioolstelsel • Aandacht voor specifieke woonvragen van speedzoekers en woonwagabewoners
 Gezonde, sociale en veilige leefomgeving	• Een gezonde samenleving met aandacht voor de medemens en elkaar • Participatie van inwoners en andere maatschappelijke partners • Een groene omgeving die bijdraagt aan de lichamelijke en geestelijke gezondheid • Stimuleren en faciliteren van vitale wijken, dorpen en buurten • Investeren in sport- en jongerenvoorzieningen • Zelfstandigheid bevorderen • Positieve gezondheid als randvoorwaarde voor alle ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving • Met het beheer van de openbare ruimte waar mogelijk bijdragen aan een gezonde, sociale en veilige leefomgeving • In stand houden van de goede omgevingswaarden, zoals geluid en luchtkwaliteit • Behouden van het eigen karakter en de (ruimtelijke) identiteit
 Vitale economie	• Verder versterken van de lokale economische positie van Westervoort op basis van toegevoegde waarde • Behoud en versterken van de lokale economie en voorzieningen in het centrum van Westervoort • Balans tussen de ruimte voor economische ontwikkeling, natuur, biodiversiteit en klimaat
 Bereikbaarheid	• De verkeersveiligheid in woongebieden vergroten • Verbeteren van loop- en fietsroutes, waar nodig uitbreiden van de fietsinfrastructuur • Toegankelijkheid van de openbare ruimte en de bereikbaarheid van voorzieningen voor mensen met een beperking in welke vorm dan ook • Doorgaand (sluip)verkeer ontmoedigen • Optimaliseren van de mobiliteitsketen • Zorgen voor voldoende laadvoorzieningen voor elektrisch vervoer • Versterken van OV-knooppunten, onder andere door aanvullende voorzieningen
 Klaar voor de toekomst	• Bijdragen aan de RES (energie- en warmtetransitie) • Biodiversiteit versterken • Grondstoffen hergebruiken • Water als kwaliteit inzetten • Duurzaamheid als uitgangspunt hanteren in beleidsuitwerking en uitvoering

VAN VISIE NAAR UITVOERING

Het vervolg op de omgevingsvisie (beleidsdoorwerking) is het schrijven van programma's, voortbordurend op de vijf thema's, die zorgen voor de vertaling van de omgevingsvisie naar uitvoering. Deze programma's zijn zelfbindend en beogen zo te garanderen dat de gewenste kwaliteit van de fysieke leefomgeving daadwerkelijk wordt bereikt.

In het proces van de uitvoering van deze visie in (uitvoerings)programma's hebben we oog voor participatie en sluiten we aan bij de eisen die vanuit de Omgevingswet gelden voor participatie. Hiervoor wordt in ieder geval een soortgelijk traject gevolgd als voor het opstellen van de Omgevingsvisie, waarbij inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers en andere belanghebbenden in het voortraject zijn betrokken.

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD		5
SAMENVATTING		6
1. INLEIDING		11
1.1	Waarom een omgevingsvisie?	12
1.2	Totstandkoming van de omgevingsvisie	12
1.3	Relatie met bestaand beleid	18
1.4	Leeswijzer	24
2. OVER WESTERVOORT		27
2.1	Historie	30
2.2	Richtinggevende waarden	31
2.3	Ruimtelijke kwaliteiten	31
2.4	Toekomstperspectief	46
3. AMBITIES EN DOELEN LEEFOMGEVING		49
3.1	Een duurzaam thuis	50
3.2	Gezonde, sociale en veilige leefomgeving	51
3.3	Vitale economie	55
3.4	Bereikbaarheid	58
3.5	Klaar voor de toekomst	62
4. VAN VISIE NAAR UITVOERING		75
4.1	Vertaling in programma's	76
4.2	Monitoring en herijking van de omgevingsvisie	77
4.3	Financiën	77
4.4	Participatie in de uitvoering van deze visie	77
BIJLAGE A: KAARTEN		81
BIJLAGE B: GERELATEERDE BELEIDSDOCUMENTEN		97

INLEIDING

De gemeente Westervoort is, net als iedere andere gemeente, verplicht om in het kader van de nieuwe Omgevingswet een omgevingsvisie op te stellen. Deze omgevingsvisie beschrijft de gewenste toekomst voor onze leefomgeving op de middellange en lange termijn (tot 2040). Het is daarmee een weergave van de vraag: wat voor gemeente willen we zijn? Concreet betekent dit een samenhangend, allesomvattend en integraal document voor alle onderwerpen in de fysieke leefomgeving waarin we onze ambities en doelen beschrijven.

De omgevingsvisie is een visie gestoeld op de identiteit en de kenmerken van Westervoort, zoals deze de afgelopen decennia zijn gegroeid. We benoemen wat voor ons van waarde is en wat we willen beschermen. Tegelijkertijd geeft de omgevingsvisie richting aan autonome lokale, regionale en landelijke ontwikkelingen, met onze eigen kwaliteiten, ambities en doelen als randvoorwaarden. Deze visie zorgt ervoor dat het prettig wonen, werken en verblijven is in Westervoort. Met andere woorden: het is de stip op de horizon voor de fysieke leefomgeving van Westervoort in 2040.

1.1 WAAROM EEN OMGEVINGSVISIE?

Vanaf (naar verwachting) 2022 treedt de Omgevingswet in werking, waarin alle regels voor de fysieke leefomgeving zijn gebundeld. 26 losse wetten worden hiermee geïntegreerd in één wet. Het motto van de wet is: 'ruimte voor ontwikkeling, waarborgen voor kwaliteit', wat is vertaald in twee maatschappelijke doelen:

- Een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit bereiken en in stand houden.
- De fysieke leefomgeving doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen om er maatschappelijke behoeften mee te vervullen.

De gemeentelijke omgevingsvisie is één van de juridisch verplichte instrumenten van de Omgevingswet. Het is een integrale lange-termijnvisie waarin de ambities en beleidsdoelen voor de hele fysieke leefomgeving en het grondgebied (boven- en ondergrond) van de gemeente beschreven staan. Daarnaast zijn de verantwoordelijkheden en omgevingsvisies van de provincies en het Rijk onderdeel van de context van de gemeentelijke omgevingsvisies.

De ambities en doelen in deze visie vormen de koers van het handelen van de gemeente in de fysieke leefomgeving. In beleidsmatige zin bindt deze omgevingsvisie de gemeente, maar de visie schept geen juridische rechten of plichten naar inwoners, partners en organisaties. Wel vormt het de basis voor het omgevingsplan dat bepaalt welke regels gelden voor

het grondgebied van de gemeente. Vervolgens werken we de essentie van de visie samen met de samenleving uit in omgevingsprogramma's waarin we de omgevingsvisie vertalen naar uitvoering.

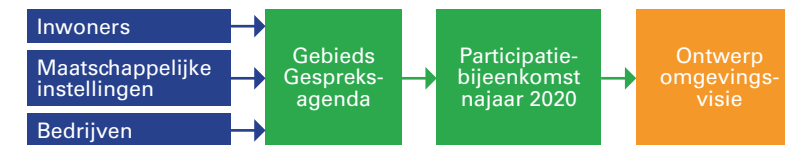
Bij deze omgevingsvisie wordt geen PlanMER uitgevoerd, omdat uitgegaan wordt van bestaand beleid en bij nieuwe ruimtelijke initiatieven bij de uitwerking van het betreffende initiatief beoordeeld wordt of een MER-procedure noodzakelijk is dan wel of de voorgenomen activiteit MER-beoordelingsplichtig is.

1.2 TOTSTANDKOMING VAN DE OMGEVINGSVISIE

Als gemeente staan we niet alleen aan het roer om de ruimtelijke ontwikkelingen te sturen. Vanuit deze gedachte werken we samen met ruimtegebruikers en initiatiefnemers: een samenleving die aan zet wil zijn. De totstandkoming van de omgevingsvisie is dan ook gevoed door en getoetst bij diverse gebruikers van de fysieke leefomgeving.

- **Fase 1.** Als eerste stap hebben we in het kader van de GebiedsGespreksAgenda met diverse partners in 2019 een sessie georganiseerd om de belangrijke thema's voor de omgevingsvisie te bepalen. We hebben vaste partners geconsulteerd daar waar belangen elkaar raken. Dit heeft geleid tot een uitgebreide 'GebiedsGespreksAgenda' voor de samenleving. Tevens zijn op een kaart de meest waardevolle plekken van Westervoort aangewezen door inwoners, maatschappelijke partners en andere organisaties (zie kaart 1). Dit zijn plekken met een unieke betekenis en die de belangrijke kwaliteiten, identiteit, cultuur en waarden voor Westervoort weergeven. Tevens is een 'groene markt' georganiseerd om met behulp van de GebiedsGespreksAgenda in gesprek te gaan met de samenleving over de thema's. De rode draad is dat de inwoners veel waarden hechten aan de groene openbare ruimte, de kwaliteit van de leefbaarheid in de wijk, een hoogstaand voorzieningenniveau en passende woningen voor jongeren en ouderen.

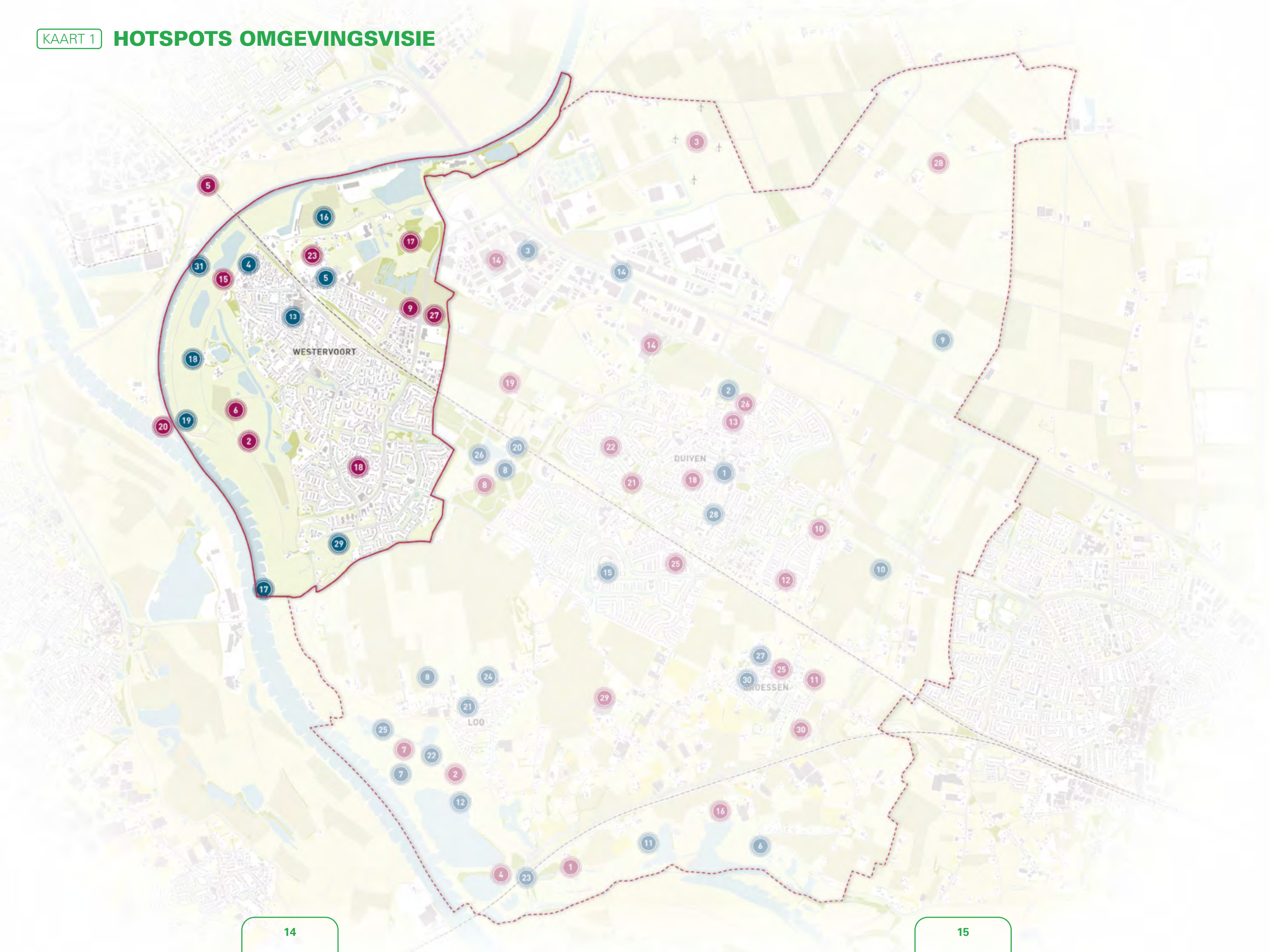
- **Fase 2.** De uitkomsten uit fase 1 zijn meegenomen in de Startnotitie Omgevingsvisie Westervoort, die najaar 2020 opnieuw is besproken met diverse gebruikers van de fysieke leefomgeving. Tevens heeft er een schriftelijke consultatie plaatsgevonden onder professionals. Hierbij zijn een breed aantal reacties opgehaald vanuit de samenleving, professionele partijen en gemeenteraad. Deze reacties hebben geresulteerd in een rapportage voor de gemeenteraad en een reactienota (van de consultaties). Dit alles is verwerkt tot de ontwerp omgevingsvisie. De partijen en inwoners die een reactie hebben ingebracht, zijn via het toezenden van de reactienota geïnformeerd over wat met hun reactie is gedaan en tot welke aanpassingen en aanvulling dit heeft geleid.

- **Fase 3.** In fase 3 volgt de formele inspraakprocedure. Deze periode wordt kenbaar gemaakt via de formele weg en daarnaast worden professionele partners en betrokkenen in fase 2 hierover geïnformeerd. De reacties uit deze formele inspraakprocedure resulteren in een inspraaknota en worden verwerkt in de definitieve omgevingsvisie.¹⁾

In dit proces hebben we geleerd dat de inwoners, maatschappelijke instellingen, bedrijven, verenigingen en partners hun verantwoordelijkheden kennen. Zij vormen een sterk fundament van de Westervoortse samenleving. We blijven de partijen dan ook graag betrekken in de toekomst. Dit doen wij door in overleg de samenwerking en dialoog tussen en met deze partijen te stimuleren en te faciliteren en initiatieven te ondersteunen die waardevol zijn voor het ontwikkelen van de fysieke leefomgeving en aansluiten op de omgevingsvisie. Zo blijven we weloverwogen koersen op dat wat we voor generaties na ons willen vasthouden, versterken en vernieuwen.

1) Met het doorlopen van fase 1 t/m 3 voldoet deze omgevingsvisie aan het motiveringsbeginsel zoals omschreven in de Omgevingswet en de huidige wet- en regelgeving. Hierbij wordt opgemerkt dat de gemeente op dit moment nog geen geldend participatiebeleid heeft. Deze dient voor de invoering van de Omgevingswet gereed te zijn.

Dit maakt Duiven uniek!

1. Centrum Duiven historische uitstraling met fijne terrassen
2. Cultuur historische waarden De Ploen, oude structuur, bomen, bebouwing
3. Ikea
6. Verdrongen dorp Leuffen
7. Loowaard
8. Looveld
9. Duivense Broek
10. Groessensche Weide
11. Buitengebied Groessen
12. Loowaard: recreatie en natuur
14. Bedrijventerrein
15. Groeikernen
20. Horsterpark, multifunctioneel, zowel voor Duiven als Westervoort
21. Dorpsplein Loo: mooiste plein van Duiven en Westervoort
22. Loowaard: prachtig natuurgebied
23. A15 brug: rampzalig en onvoorstelbaar
24. Doorkijkjes in het groene veld vanaf Husselarijstraat & Loostraat
25. Loowaard, mooi natuurgebied en een ader van de plastic soup
26. Horsterpark geweldig! Natuur, samen komen, prachtig
27. Groessense weide, kans op woningontwikkeling
28. Droe – Pad: mooi stukje Duiven
30. Dorpstraat Groessen e.o. fraai oud dorpslint, veel historische bebouwing (kerk, pastorie, horeca, winkels), tweede lijn bebouwing met bedrijfsmatige functie

Dit maakt Westervoort uniek!

4. Mosterdhof
5. De Verzameling
13. Huis met gedicht
16. Kans verbinding uiterwaarden naar binnenland (maken haven, cultuur, geschiedenis, ontstaan gebied)
17. Pontje (oversteekbaarheid / gebied)
18. Hond's Broekse Pleij: hardloop-, wandel-, fietsgebied
19. Splitsing Rijn en IJssel. Uniek vergezicht, veel beweging (boten), hoog water
29. De Schans: zichtbaar maken cultuurhistorie (realisatie wandelgebied > toerisme, recreatie)
31. Oude Veerdam, operation Quick Anger leidde tot de bevrijding van Arnhem in WOII

Mijn persoonlijke hotspots in Duiven...

1. Groen / natuur moet behouden blijven, recreëren in rust
2. Idem, met natuur, landschap en cultuur historische waarden (Havezate)
3. Windpark
4. Lekker struinen in de natuur! Rust, ruimte, stilte
7. Loowaard: prachtige natuur en historie (o.a. Romeinen)
8. Horsterpark: uniek gebied. Mix recreatie, sociaal domein, natuur etc.
10. Tennisvelden
11. Rinoceros
12. Hunneschansallee
13. De "eenzame" wijk
14. Een bedrijventerrein met de bedrijven is om trots op te zijn als gemeente (werkgelegenheid, regionale functie en zelfs bussen uit Duitsland naar Intratuin)
16. Tankwal (gemeentelijk monument!?)
18. Gezondheid en veiligheid als doelen in de visie daar waar mensen wonen en werken
19. Horsterhof: Biologische boerderij, voorbeeld circulaire landbouw
21. Prachtig groengebied, grenzend aan woongebied
22. Groen (en blauw) hart van Duiven-West
24. Woongebied met winkels in de buurt en dichtbij het Horsterpark (niet aangeduid op kaart)
25. Groessense weide, kans op woningontwikkeling
27. Huis Hamerden: combi cultuurhistorie, herbesteding, nieuwbouw, duurzaamheid, zonneveld
28. Duivense Broek: uniek, open gebied
29. Glastuinbouwlocatie buitengebied
30. Huis Rijswijk: belangrijk monument, historische havezate, van belang om bij de aanleg van de A15 rekening te houden met het gebouw en omgeving, niet alleen bedreiging maar ook een kans

Mijn persoonlijke hotspots in Westervoort...

2. Groen / natuur moet behouden blijven, recreëren in rust. Idem, met natuur, landschap en cultuur historische waarden (Havezate)
5. Fort Westervoort
6. Pleij: laat de Pleij zoals hij is
9. Hugo's: gezellig, lekker eten
15. Uiterwaarden
17. De "Bult" als begin voor véél meer natuur in deze gemeenten!
18. Gezondheid en veiligheid als doelen in de visie daar waar mensen wonen en werken
20. Splitsing Rijn en IJssel: uitzicht, beweging boten, bomen met bankjes, uitnodigend
23. Ontwikkeling gebied als park en hoogwaardig wonen, sportvelden verplaatsen
27. Huis Hamerden: combi cultuurhistorie, herbesteding, nieuwbouw, duurzaamheid, zonneveld

Het eerste wat ik vertel over Duiven en Westervoort is...

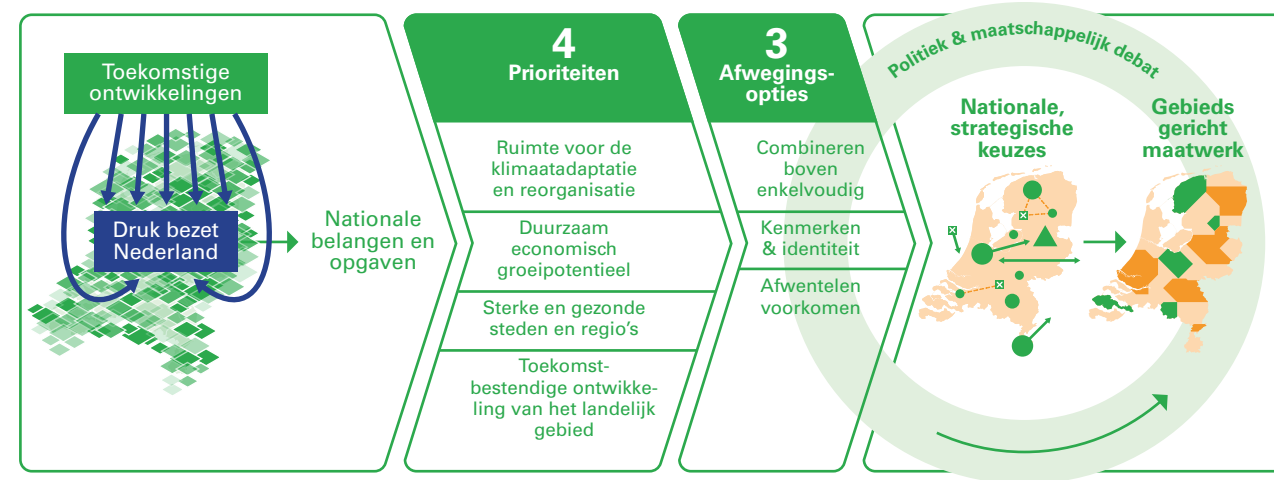
- Bedrijventerrein met IKEA
- 't Windpark
- A15
- Strooibeleid / Gladheidsbestrijding
- Ruim opgezette wijken, met ruimte voor groei, tuinen, openbaar groen
- Nieuwgraaf, Intratuin, centrum, A15, uiterwaarden!
- Een groene gemeente tussen rivieren, Horsterpark
- Dat ze daar nieuwe natuur ontwikkelen en hopelijk uitbreiden voor gezond leven
- Horsterpark, tussen Duiven en Westervoort
- Ligging aan rivieren
- A15 ramp
- Aanpak op zwerfafval
- In gesprek blijft de gemeente met de inwoners
- Nieuwgraaf: commerciële hotspot van Oost-Gelderland!
- Veel relatief onbekende plekjes (De Schans, Loo kern, Groessen) (cultuurhistorie waardevol)

1.3 RELATIE MET BESTAAND BELEID

1.3.1 Relatie met nationaal beleid

Net zoals de gemeenten een gemeentelijke Omgevingsvisie opstellen en de provincies een provinciale Omgevingsvisie, heeft het Rijk een Nationale Omgevingsvisie (NOVI) opgesteld. De NOVI is bedoeld om richting te geven en keuzes te maken, door te kiezen voor slimme

combinaties van functies en uit te gaan van de specifieke kenmerken en kwaliteiten van gebieden. Het Rijk wil dit doen in nauwe samenwerking met provincies, gemeenten, maatschappelijke organisaties, bedrijven en inwoners. De NOVI richt zich op die ontwikkelingen waarin meerdere nationale belangen bij elkaar komen en keuzes in samenhang moeten worden genomen tussen die nationale belangen.

Afwegen met de NOVI

Figuur 2 Afwegen met de NOVI
(bron: De Nationale Omgevingsvisie in het kort, 2020)

Nationale Omgevingsvisie: Toekomstperspectief

Als we alle wensen naast elkaar leggen, ontstaat het volgende beeld. We willen een land:

- dat gezond en klimaatbestendig is, met schone lucht, schoon water en een schone bodem en veel ruimte voor groen en water;
- met een uitstekend functionerende economie, die duurzaam en circulair is. Nauw verbonden met onze buurlanden en de rest van de wereld, als onderdeel van de internationale gemeenschap;
- waar het goed wonen en werken is. Met aangename en vitale steden en dorpen, en een productief en aantrekkelijk platteland;
- met uitstekende bereikbaarheid, waar iedereen snel en gemakkelijk van A naar B komt, met zo min mogelijk schadelijke uitstoot en overlast;
- waar we voldoende ruimte hebben om te kunnen bewegen, ontspannen en tot onszelf te komen; zowel in de stad als daarbuiten;
- dat veilig is en ons beschermt tegen overstromingen en andere gevaren;
- waar een goede balans is tussen gebouwde omgeving en open landschap, tussen natuur en cultuur, tussen land en water;
- dat openstaat voor verandering, en waar de kracht van zijn traditie, cultuur en identiteit wordt weerspiegeld in de inrichting van de leefomgeving.

Bron: Nationale Omgevingsvisie in het kort, 2020

De NOVI wordt als kader gehanteerd voor uiteenlopende gebieds- en thematische uitwerkingen, zoals de Omgevingsagenda Oost (Rijk en provincies Gelderland en Overijssel) de NOVI-propositie Groene Metropool (regio Arnhem Nijmegen en Foodvalley) en de woondeal regio Arnhem Nijmegen.

Onze eigen omgevingsvisie komt, zoals te lezen valt in het kader 'Nationale Omgevingsvisie: Toekomstperspectief', op hoofdlijnen overeen met de Toekomstperspectieven van de NOVI.

1.3.2 Relatie met provinciaal beleid

- **Omgevingsvisie provincie Gelderland.** De provincie Gelderland heeft in samenwerking met partners een omgevingsvisie opgesteld voor een gezond, veilig, schoon en welvarend Gelderland. Langs zeven onderwerpen wordt richting gegeven aan een duurzaam, verbonden en economisch krachtig Gelderland: energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, biodiversiteit, bereikbaarheid, economisch vestigingsklimaat en woon- en leefklimaat. Als Westervoort zoeken we naar raakvlakken en verbindingen tussen de provinciale opgaven en onze eigen opgaven, doelen en ambities.
- **Visie voor een bereikbaar Gelderland.** Om ervoor te zorgen dat mensen in Gelderland zich veilig, snel, betaalbaar en duurzaam kunnen verplaatsen wordt op provinciaal niveau een integrale visie mobiliteit opgesteld. Deze visie vormt het kader waarmee integrale afwegingen worden gemaakt. Tevens gaat de visie over het laten zien en concretiseren van de samenhang tussen autoverkeer, openbaar vervoer (spoor en bus), binnenvaart, goederenvervoer over de weg, fietsverkeer en verkeer te voet. Als Westervoort zoeken we naar raakvlakken en verbindingen tussen de provinciale bereikbaarheidsopgaven en onze eigen bereikbaarheidsopgaven.
- **Regionale Aanpak Laadinfrastructuur Gelderland Overijssel.** De Provincies Gelderland en Overijssel vormen samen de Samenwerkingsregio Oost en hebben zich verenigd in de 'GO-RAL'; Gelderland Overijssel – Regionale Aanpak Laadinfrastructuur. Deze samenwerkingsregio faciliteert de gemeente bij het vormen van een integrale laadvisie en plaatsingsbeleid voor laadpalen. Daarnaast organiseert de samenwerkingsregio aanbestedingen, helpt zij bij het aanwijzen van geschikte snellaadlocaties en legt verbindingen met andere initiatieven, zoals OV-concessies, Regionale Energiestrategieën, Regionale Mobiliteitsplannen (RMP) en Clean Energy Hubs.

1.3.3 Relatie met regionaal beleid en regionale samenwerking

Op het gebied van wonen, energie en economie zijn er veel ontwikkelingen gaande waarin we als gemeente Westervoort een rol hebben of willen pakken. Als onderdeel van de regio Arnhem Nijmegen en de Liemers werken we daarin veel samen met onze buurgemeenten en medeoverheden. Op de regiokaart (zie kaart 2) geven we aan hoe welke ontwikkelingen er spelen in de regio en waar Westervoort vanuit haar mogelijkheden een bijdrage aan wil en kan leveren.

Samenwerking regio Arnhem Nijmegen

In de regio Arnhem Nijmegen werkt de gemeente Westervoort samen met 17 andere colleges aan de versterking van de regionale samenwerking om de slagkracht in de opgaven, transparantie en democratische legitimiteit te vergroten. Er is een grote urgentie om de opgaven werken, wonen, bereikbaarheid en leefkwaliteit gezamenlijk aan te pakken met betrokkenheid en zeggenschap van de democratische organen. De gemeente Westervoort stelt zich in regionaal verband op als een volwaardige samenwerkingspartner.

- **Energietransitie:** Regionale Energiestrategie (RES). De RES-regio Arnhem Nijmegen is aan de slag met het opstellen van de Regionale Energiestrategie (RES) "van, voor en door de Regio!" in het kader van het Klimaatakkoord. Het vertrekpunt daarin is de Gelderse doelstelling van 55% CO₂-reductie in 2030.
- **Woondeal regio Arnhem Nijmegen.** De Woondeal is een actieve, langjarige samenwerking tussen overheden, corporaties en private partijen om de werking van de woningmarkt te verbeteren en op korte termijn voldoende betaalbare woningen bij te bouwen. Tot 2025 gaat het om het bijbouwen van 20.000 woningen. Op de lange termijn gaat het om een bouwproductie van 50.000 tot 60.000 woningen. De regio zorgt daarbij voor een totale planvoorraad tot en met 2030 van 130% van de woningbehoefte. Het versterken van het groene profiel en ook het bereikbaar houden van de regio zijn belangrijke uitgangspunten waarover eveneens afspraken zijn gemaakt. Tevens wordt ingezet

op het verbeteren van de leefbaarheid, bereikbaarheid, duurzaamheid en veiligheid.

Verstedelijkingsstrategie Regio Arnhem Nijmegen en Foodvalley 2025-2040.

De ambitie van de Regio Arnhem Nijmegen en Foodvalley is om toe te groeien naar het beeld: de groene metropool. De verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen-Foodvalley gaat beschrijven waar we op de korte (2025), middellange (2030) en lange termijn (2040) extra huizen en werklocaties gaan bouwen. Hierbij wordt ook rekening gehouden met verduurzaming van de economie, bereikbaarheid, kwaliteit van de leefomgeving, energietransitie en klimaatadaptatie.

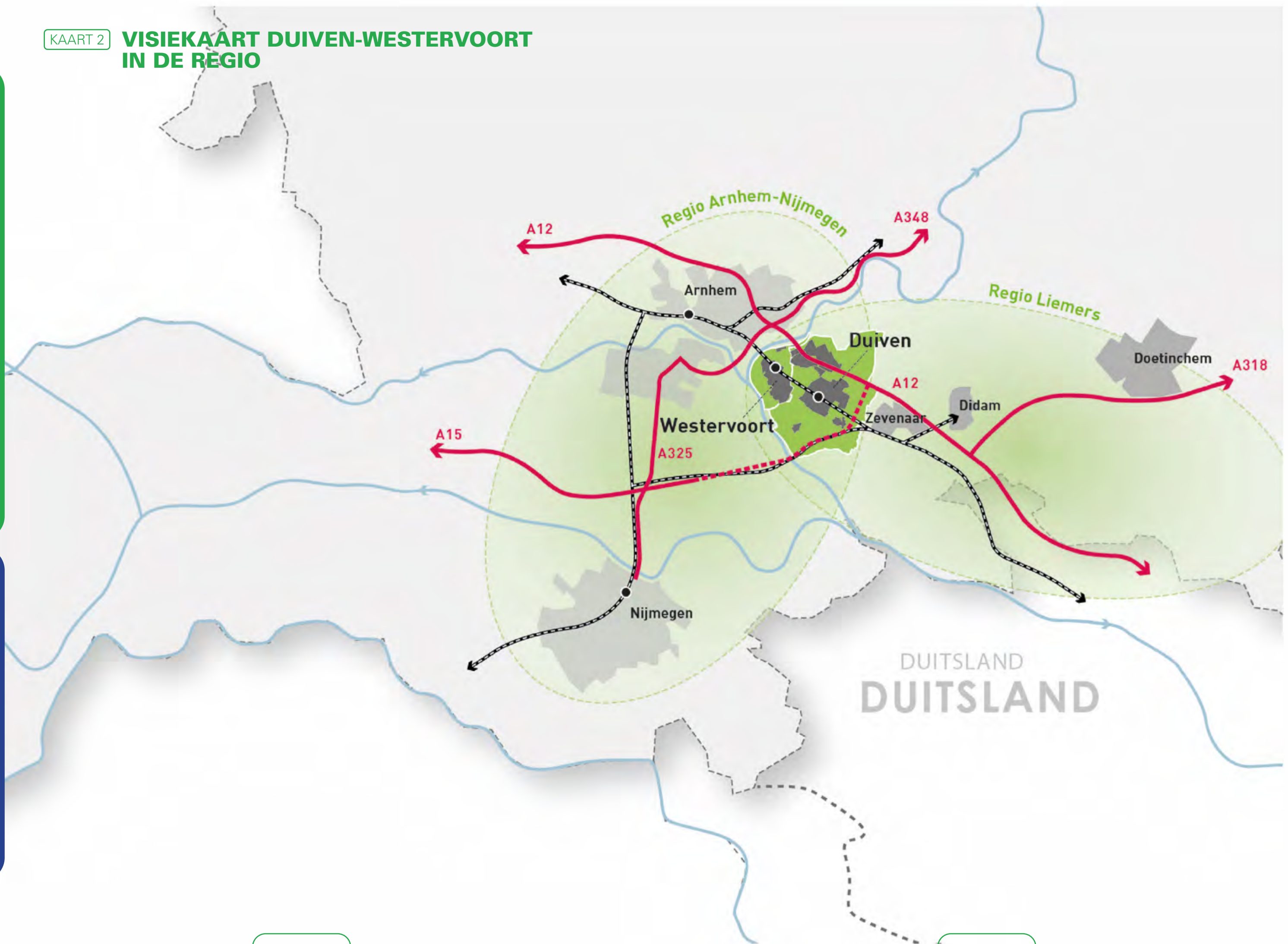
- **Visie Groene Metropoolregio.** In de Groene Metropoolregio wordt gekozen voor een opgavegerichte samenwerking. Vanuit een vijftal opgaven (Groene groei-regio, Verbonden regio, Productieve regio, Ontspannen regio en Circulaire regio) wordt de Groene Metropoolregio vorm gegeven. Dit gebeurt via een jaarlijks voortschrijdende, regionale agenda met een beperkt aantal maatschappelijke opgaven. De gemeenteraden beslissen over deelname aan die opgaven, de beschikbare middelen en het mandaat dat aan de uitvoering wordt meegegeven. De opgaven die samen de agenda vormen zijn gericht op kwalitatieve groei, circulaire duurzaamheid en een goede balans met behoud en versterking van de bijzondere leefomgeving die onze regio typeert.

Samenwerking regio de Liemers

In de Liemers werkt de gemeente Westervoort samen met de gemeenten Doesburg, Duiven, Montferland en Zevenaar om de regionale economie en woningmarkt te versterken. Dit doen we aan de hand van onderstaande beleidsdocumenten. Tevens werken we in de Liemers samen in het regio-overleg Archeologie om het erfgoed te bewaren en te versterken. Daarnaast is de Liemers een streek die ons bindt rondom het watersysteem dat het water verdeelt over de rest van Nederland.

- **Liemerse Economische Visie.** In de Liemers hebben we de Economische visie De Liemers 2040 opgesteld met als belangrijkste basisdoelstelling: het maximaal faciliteren van bestaande bedrijven en het zo efficiënt mogelijk gebruiken van bestaande bedrijfsterreinen waarbij bedrijven zoveel mogelijk in hun behoeftes worden gefaciliteerd. De focus ligt hierbij op de thema's: logistiek, maakindustrie, detailhandel en vrijetijdseconomie. Ook wordt na 2021 een ruimtelijk-economische ontwikkelagenda opgesteld, waar we als gemeente Westervoort een actieve rol in zullen spelen. Tevens werken we in de Liemers samen om het erfgoed te bewaren en te versterken. In het regio-overleg Archeologie stemmen we de omgang met het ondergrondse erfgoed af.

- **Liemerse Woonagenda.** In de Woonagenda 2017 hebben we met zeven uitgangspunten richting gegeven aan de ontwikkeling van de woningmarkt in de Liemers. Dat blijven we met de nieuwe Woonagenda 2020 ook doen. We blijven gaan voor de transformatie van bestaande gebouwen en locaties tot woningen. Nieuwbouw vindt bij voorkeur plaats binnen de bestaande woonkernen. Kleinschalige plannen vormen het uitgangspunt. Ook wordt ruimte geboden voor maatwerk in de verschillende dorpskernen. Bovendien zal extra aandacht worden geschonken aan verduurzaming en vernieuwing van de bestaande woningvoorraad. Wel is door nieuw regionaal woningmarktonderzoek het beeld voor de Liemers veranderd. De woningvraag in de Liemers concentreert zich in de kernen langs de A12. Hoe dichter bij Arnhem, hoe groter de extra woningvraag uit de woningmarkt Arnhem. Daar is de druk op de woningmarkt groter dan in de Liemers. We kiezen er in de Woonagenda 2020 dan ook voor om in de kernen langs de A12 en de spoorlijn, Westervoort, Duiven, Zevenaar en Didam de bouwopgave in de komende jaren te concentreren. Daarmee zijn er naast inbreiding en transformatielocaties ook nieuwe uitbreidingslocaties noodzakelijk om de extra woningvraag te kunnen accommoderen. De provincie Gelderland heeft de Liemerse Woonagenda 2020 mede ondertekend.

1.3.4 Relatie met lokaal beleid

In het algemeen overschrijft een omgevingsvisie de huidige structuurvisie(s). De omgevingsvisie Westervoort vervangt het visiedeel uit de structuurvisie Westervoort 2010. Alle bestaande plannen en regels uit de structuurvisie worden opgenomen in het omgevingsplan. Naast de omgevingsvisie en het omgevingsplan blijven er verschillende beleidsdocumenten over het fysieke domein van kracht, bijvoorbeeld omdat deze visies gemeentegrensoverschrijdend zijn. Bijlage B geeft een overzicht van nieuw beleid gerelateerd aan deze omgevingsvisie.

Eén belangrijke visie naast de omgevingsvisie is de Intergemeentelijke Structuurvisie Rivierklimaatpark IJsselpoort, die van kracht blijft voor het gebied binnen de gemeentegrenzen waarvoor deze visie is vastgesteld (de uiterwaarden van de IJssel). De reden is dat deze intergemeentelijke structuurvisie is vastgesteld door meerdere betrokken gemeenten en de basis vormt voor maatregelen die met elkaar samenhangen en soms gemeentegrensoverschrijdend zijn. Deze samenhang kan het beste worden gewaarborgd in een gezamenlijk vastgestelde en van kracht blijvende intergemeentelijke structuurvisie.

1.4 LEESWIJZER

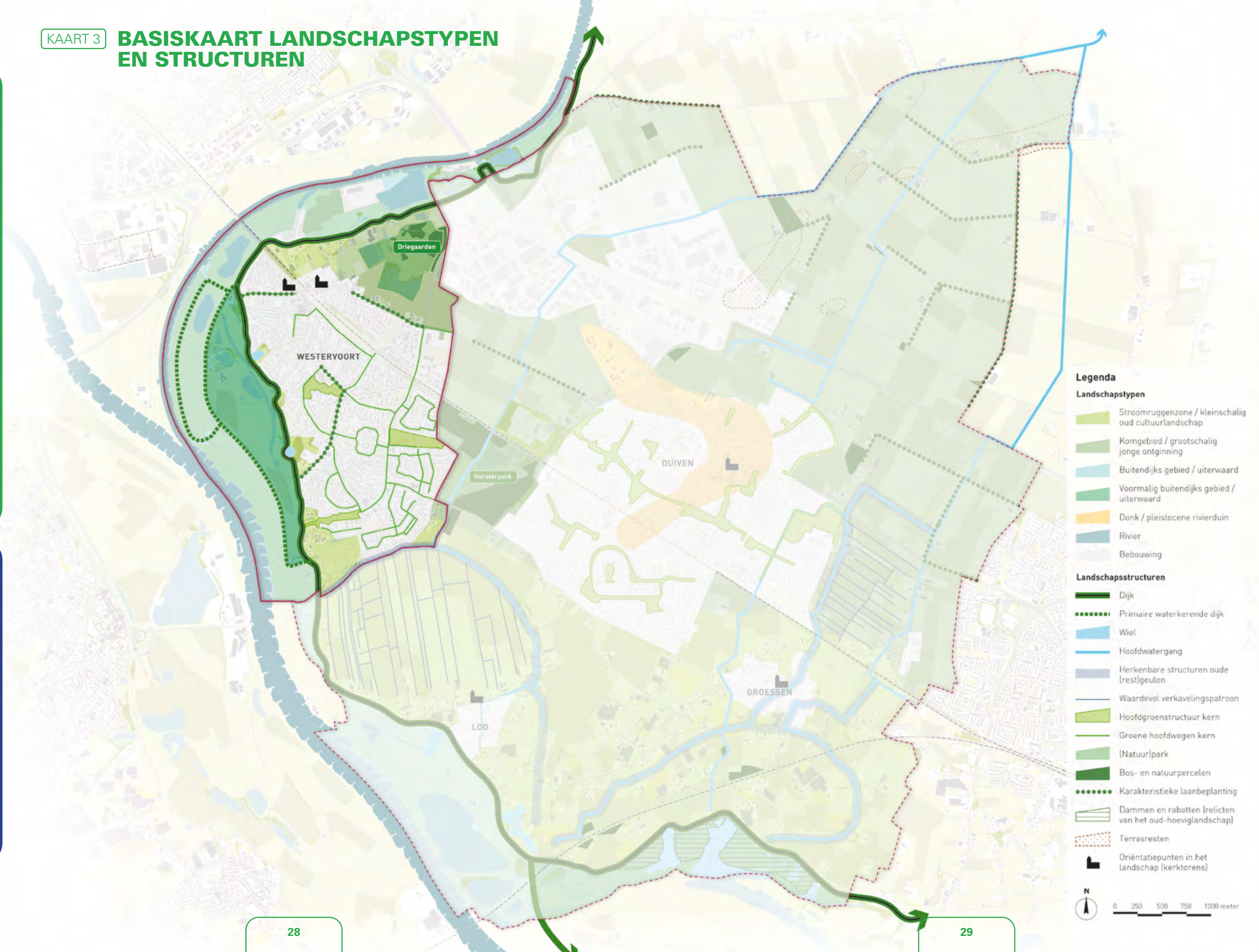
De omgevingsvisie is als volgt opgebouwd: in hoofdstuk 2 gaan we nader in op de historie en specifieke ruimtelijke kenmerken en kwaliteiten van de gemeente Westervoort. Dit kan gezien worden als de basis voor de gemaakte keuzes, die passen bij de gemeente en waar Westervoort voor staat. In hoofdstuk 3 beschrijven we vervolgens de ambities en doelen voor de komende jaren en op de langere termijn. Hoofdstuk 4 geeft ten slotte een doorkijk naar de uitvoering van deze visie en welke stappen daarvoor nog gezet dienen te worden.

2

Ontwerp Omgevingsvisie

OVER WESTERVOORT

2.1 HISTORIE

Westervoort is waarschijnlijk het oudst vermelde dorp in de Liemers. Het wordt al genoemd in een document uit 726. De Utrechtse bisschop Willibrord belast dan zijn metgezel Werenfried met de zielzorg in Elst en Westervoort.

Westervoort is ontstaan op een oeverwal van de nog jonge IJssel. Op deze oeverwal werd mogelijk in de Romeinse tijd al gewoond. In oost-waartse richting loopt het land af in het nattere komgrondengebied. In de vroege Middeleeuwen bestonden er nog geen dijken langs de rivieren. De bedijking in het rivierenland moet begonnen zijn in de twaalfde eeuw en aangenomen wordt dat de Rijndijk en IJsseldijk bij Westervoort in de dertiende eeuw als winterdijken zijn aangelegd. In 1328 maakten de graven van Kleef en Gelre afspraken met elkaar over het beheer van de dijken en de waterhuishouding in de Liemers. Door de aanleg van de dijken werd het mogelijk om op meer verspreid gelegen locaties te wonen, hoewel de voorkeur lag bij hoger gelegen grond, omdat de dijk nog regelmatig doorbrak.

Figuur 3 Kaart met Die Herrlichkeit Westervorth (1741)

Dat het aantal inwoners in die tijd toenam blijkt uit de ontwikkeling van de Werenfriedkerk. Bij het herstel van de oorspronkelijk houten kerk werd gebruik gemaakt van tufsteen dat vanaf de elfde eeuw in gebruik kwam. De toren werd opgetrokken in baksteen, waar vanaf 1200

steeds meer mee gebouwd werd. Deze bouwactiviteit aan de kerk bewijst niet alleen dat er in Westervoort vanaf de elfde eeuw bewoning was, maar ook dat het groeiend aantal inwoners tijd en geld had om aan de verfraaiing van de kerk te besteden.

Eeuwenlang is Westervoort een 'heerlijkheid' geweest in het bezit van de graven van Bergh. Het bezit van een heerlijkheid gaf de eigenaar bepaalde rechten. Met 'heerlijkheid' werd het gebied aangeduid waar die rechten betrekking op hadden. In 1735 werden de Berghse rechten verkocht aan de stad Arnhem.

Het aan Westervoort grenzende gebied was Kleefs/Pruisisch grondgebied. Westervoort lag zodoende direct aan de 'Nederlandse' oostgrens, maar door de rivieren de Rijn en IJssel vrij geïsoleerd daarvan. De oostgrens werd gevormd door de oude rivierarm Lee-Leigraaf. Ook nu nog is dit de grens tussen de gemeenten Westervoort en Duiven.

Door zijn ligging is Westervoort al sinds haar ontstaan een doorgangsgebied. Oude handelsroutes tussen Utrecht en Keulen hebben de hoofdstructuur van Westervoort bepaald. Deze routes waren De Grote Heerweg, waarop de tracés van delen van de Klapstraat en Heilweg zijn te herleiden, en de Keulse Baan via de huidige Dorpstraat en Hamersestraat. Deze laatste werd in 1741 verbeterd als hoofdroute en postweg tussen Elten en Arnhem. Het Westervoortse veer en tijdelijke schipbruggen verzorgden de verbinding over de IJssel. De spoorbrug dateert van 1855, de eerste vaste brug voor overig verkeer is pas in 1901 gebouwd.

Westervoort heeft een rijke agrarische geschiedenis en dat is nog steeds terug te zien in de (voormalige) boerderijen die her en der in het dorp zijn terug te vinden. De vruchtbare rivierklei leverde een goede bodem voor gras en hooilanden in de lagere delen en fruitteelt op de hogere gronden. De gronden in Westervoort zijn lange tijd in bezit geweest van niet-Westervoorters (met name Arnhemmers) en van geestelijke instellingen. De overige gronden hoorden merendeel bij de vijf havezaten die het dorp rijk was. Deze havezaten waren adellijke huizen

met adellijke privileges, opgetrokken in steen met een omgracht erf. Het merendeel van de bewoners van Westervoort had geen eigen land, pachtte grond of was landarbeider.

De oudste woonbebouwing is van oorsprong te vinden aan de dijken en hoofdwegen. Pas vanaf het tweede decennium van de twintigste eeuw vindt de eerste, kleinschalige, projectmatige bouw plaats. Vanaf de jaren vijftig werden vele andere planmatig ontworpen woonbuurten gebouwd.

Na de aanwijzing van Westervoort en Duiven als groeikern voor Arnhem in het begin van de jaren tachtig van de twintigste eeuw groeide het dorp Westervoort explosief. Daarna ging de dorpsuitbreiding op een meer bescheiden schaal door.

De aanwezigheid van rivierklei was, in combinatie met de aanwezigheid van Arnhem als afzetgebied, ook reden dat er in de bloeitijd van de baksteenfabricage in Westervoort (1850 – 1900) maar liefst zeven baksteenfabrieken in de gemeente aanwezig waren. Een aantal van deze steenfabrieken zijn langere tijd blijven bestaan. De laatsten waren steenfabriek De Nijgraaf (hieruit is het bedrijf van Putman ontstaan) en steenfabriek 'Emptepol'. De laatste is tot de jaren tachtig van de twintigste eeuw in bedrijf geweest.

In de ontwikkeling van Westervoort heeft het water een beslissende rol gespeeld. Al in de naam van de gemeente klinkt dit door: een voorde is een doorwaadbare plaats in een beek of rivier. In dit geval een doorwaadbare plaats in de IJssel. De Rijn en de IJssel zijn van oudsher van grote invloed geweest op de beleving en de inrichting van het landschap. Met name de Rijn is in de loop van de tijd nogal verschoven en liet vruchtbaar land achter of nam land in. De veelvuldige overstromingen in het verleden bepalen de loop van de Rijndijk en lieten de kolken of zogenaamde 'waaier' achter in het landschap. Ook de infrastructuur van dijken en hoofdwegen is direct bepaald door de ligging nabij de twee rivieren en de oversteekplaats in de IJssel.

Door de positie van Westervoort aan de Rijn en de IJssel en de nabijheid van de grens is Westervoort een belangrijke plek geweest in de

militaire geschiedenis van Nederland. De grens en de beschikbaarheid van water als verdedigingsmiddel maakten Westervoort en omgeving tot en met de tijd van de Koude Oorlog (halverwege de twintigste eeuw) een strategisch belangrijke plek in de strijd.

2.2 RICHTINGGEVENDE WAARDEN

De gemeente Westervoort is een vitale, sterk onderling verbonden, sociale gemeenschap met een uitgebreid en actief verenigingsleven. Het dorpse karakter en de aanwezigheid van veel groen in de openbare ruimte en de mooie buitengebieden met hoge natuurwaarden maken dat Westervoort een schone, veilige en gezonde leefomgeving is (zie kaart 4). Dat resulteert in een aantrekkelijke leefomgeving die door bewoners en bedrijven hoog gewaardeerd wordt.

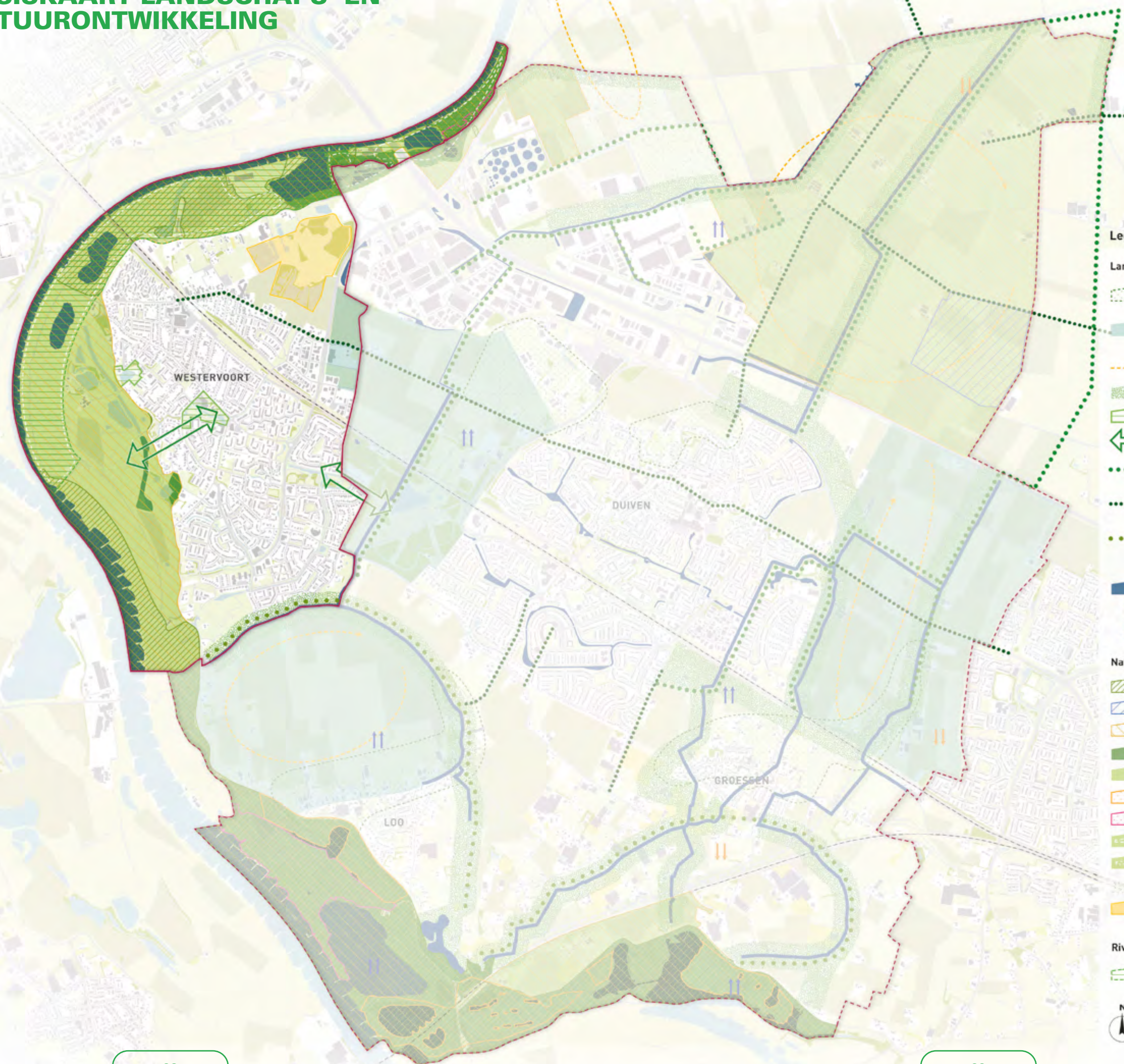
De gemeente Westervoort beschikt over uitstekende voorzieningen met een sterke lokale functie voor de werkgelegenheid (zie kaart 5). Tevens is de bereikbaarheid van Westervoort zowel lokaal als regionaal optimaal door de uitgebreide en veelzijdige infrastructuur. Zo kent het lokale wegennet goede routes voor verkeer te voet, fietsverkeer, openbaar vervoer en autoverkeer. Tegelijkertijd zorgen de doorgaande snelwegen en het openbaar vervoersnetwerk voor goede verbindingen binnen de regio's en met andere regio's en landsdelen.

De identiteit van de gemeenschap van Westervoort is het resultaat van vele jaren continuïteit en (door)ontwikkeling. De unieke en kenmerkende ligging aan twee rivieren in een grensgebied heeft het ontstaan en de structuur van het dorp bepaald. Deze omgevingsvisie borduurt voort op de gegroeide bestaande waarden, aanwezige structuur en de ruimtelijke kwaliteiten.

2.3 RUIMTELIJKE KWALITEITEN

2.3.1 Ligging

De gemeente Westervoort ligt in de provincie Gelderland, op de splitsing van de rivieren Nederrijn en IJssel. Het ligt direct ten zuidoosten

BASISKAART LANDSCHAPS- EN
NATUURONTWIKKELING

Legenda

Landschap(ontwikkeling)

- Waardevolle relatie dorp-landschap
- Behouden en versterken kwaliteiten karakteristieke gebieden en groene buffers
- Landschapspanorama
- Groenblauw raamwerk
- Versterken groenstructuur
- Groene verbinding buiten-gebied/bebouwde kom
- Ontwikkelen landschappelijk raamwerk populierenbeplanting
- Ontwikkelen / versterken wegbeplanting
- Ruimtelijk versterken laagten oude restgeulen, ontwikkelen beplantingsstructuur
- Groenblauw raamwerk (water)
- Kwaliteitsgebied
- Infiltratiegebied

Natuur(ontwikkeling)

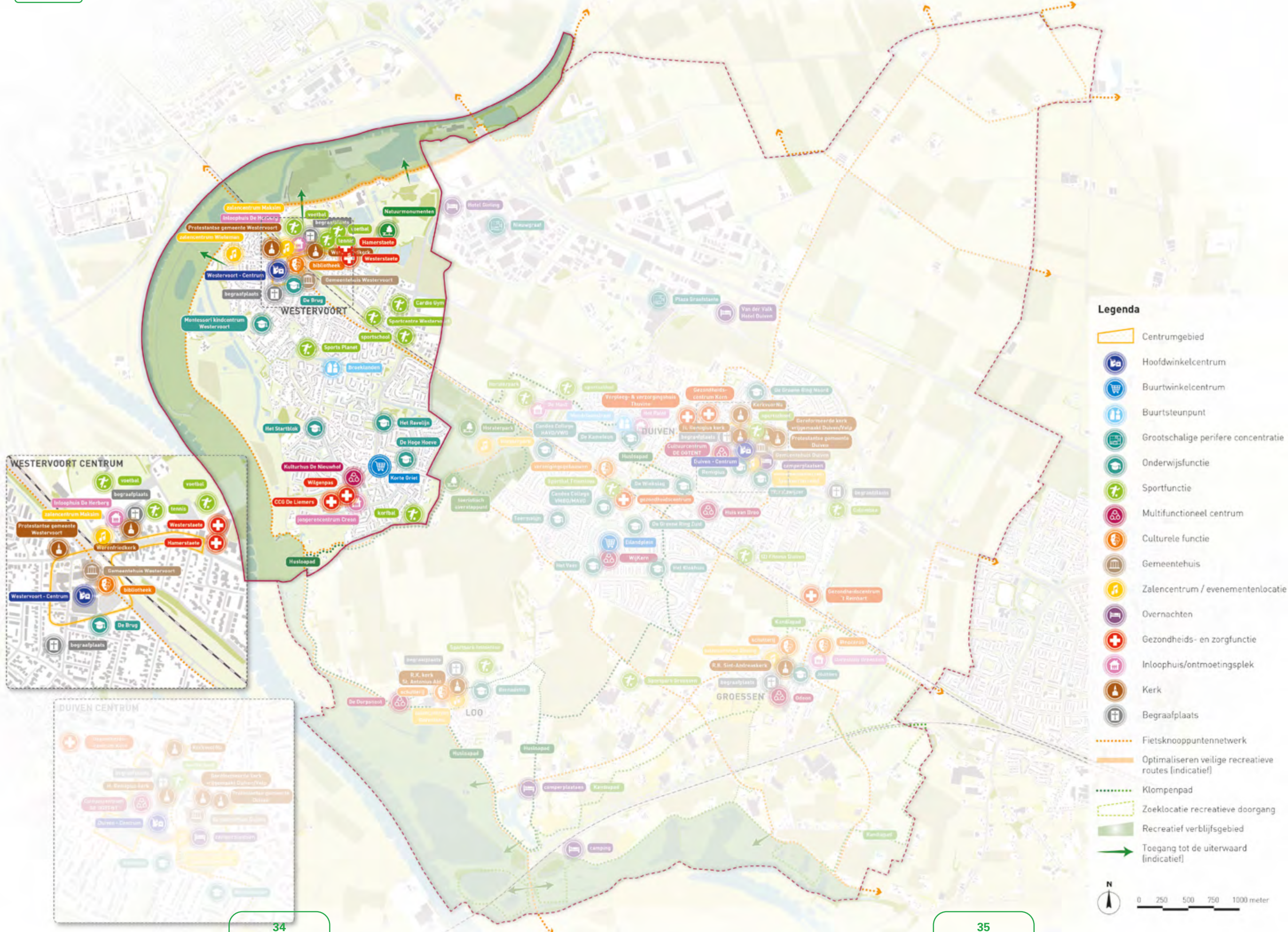
- Natura 2000
- Weidevogelgebieden
- Rustgebieden voor winterganzen
- Gelders Natuurnetwerk
- Groene Ontwikkelingszone
- Natuurgebieden (indicatief)
- Zoekgebied nieuwe natuur
- Ontwikkelen natuur (graslanden)
- Versterken natuurwaarden (nat)
- Potentieel agrarische
- Natuur

Rivierklimaatpark

- Rivierklimaatpark (Inter gemeentelijke Structuurvisie)

0 250 500 750 1000 meter

van Arnhem en maakt deel uit van regio's de Liemers en Arnhem Nijmegen. De gemeente wordt begrensd door de IJssel in het noorden en het westen, de Nederrijn in het zuidwesten, de watergang Leigraaf in het zuidoosten en het Duivense bedrijventerrein Centerpoort Nieuwgraaf in het noordoosten. Aangrenzende gemeenten zijn Arnhem, Lingewaard, Duiven, Zevenaar en Rheden.

Westervoort telde op 1 januari 2020 14.968 inwoners en heeft een oppervlakte van 7,84 km², waarvan 1 km² water. De omvang van het buitengebied is beperkt en wordt vrijwel volledig in beslag genomen door uiterwaarden behorende bij de omliggende grote rivieren.

2.3.2 Water

De gemeente Westervoort is onderdeel van watersysteem de Liemers. De Liemers is een streek die ons bindt rondom het watersysteem dat het water verdeelt over de rest van Nederland. De streek heeft een oppervlakte van ongeveer 6.807 hectare en ligt ingeklemd tussen het Pannerdensch Kanaal, de IJssel en het landgoed Bevermeer. Het gebied heeft alle kenmerken van een poldergebied, zij het dat het grootste deel van het jaar vrije afstroming op de IJssel plaatsvindt. Het is een stelsel van lange rechte waterlopen in een maasstructuur. De hoofdwaterlopen zorgen voor de ontwatering van het gebied, waarbij vooral in de lager gelegen komgronden in de Liemers een dicht netwerk van slootjes voorkomt.

Water draagt op verschillende wijzen bij aan de leefomgeving van Westervoort. Zo speelt het een rol in de robuuste inrichting met het oog op klimaateffecten en overstromingskansen. Of denk aan het beheer en onderhoud van de openbare ruimte door te zorgen voor schoon water en minder overstorten uit de gemengde riolering voor hemelwater en afvalwater. Bovendien heeft water een functie voor de vrijetijdseconomie, bijvoorbeeld de Liemers als recreatiegebied met waterhistorie.

2.3.3 Wonen

De gemeente Westervoort is een bewuste keuze voor gezinnen die de stad verlaten om in onze gemeente rust, ruimte, gemeenschapszin

Waterbiografie van De Liemers

Om de kennis van de vormende kracht van het water te bundelen en om te onderzoeken hoe water een belangrijke drager kan worden voor de kwaliteit en samenhang in het Liemerse landschap van de toekomst, is de Waterbiografie van De Liemers gemaakt. In de waterbiografie wordt de verbinding gelegd tussen het watersysteem en de cultuurhistorie, waarbij inspiratiebeelden gegeven worden op de thema's natuur, klimaat, energietransitie, landbouw, bouw, mobiliteit en recreatie. Deze waterbiografie helpt de gemeente Westervoort bij het aanpakken van de wateropgave en het streven naar een vitale en aantrekkelijke toekomst van de regio.

[Bekijk de Waterbiografie \(het inspiratiedocument\).](#)

en een actief verenigingsleven te zoeken. In Westervoort kunnen inwoners dorps wonen. Ons streven blijft om een levendig centrum met een divers aanbod aan voorzieningen te behouden. Alle inwoners hebben het gemak van de stad Arnhem dichtbij, de pracht van de natuur binnen handbereik en het geluk van de robuuste werkgelegenheid in de regio Arnhem Nijmegen. Westervoort is daarmee aantrekkelijk

voor huishoudens in de gezinsvormende fase en dus van complementerende waarde voor de woningmarkt in de regio Arnhem.

2.3.4 Landschap

Het landschap van Westervoort kenmerkt zich door de ligging aan rivieren en aan van oudsher doorgaande routes. De bebouwing langs de historische linten en aan de dijken zijn hier getuigen van. Een zorgvuldige ruimtelijke ordening en landschappelijke investeringen houden het landschap sterk. Daarnaast vormen de zichtbare overblijfselen van de dynamische waterhistorie van de Liemers een uniek deel van het rivierlandschap.

2.3.5 Erfgoed

De nu nog zichtbare sporen uit het verleden zijn bijvoorbeeld de monumentale gebouwen en plekken zoals de Werenfriedkerk, Huis Hamerden, de locatie van het voormalige Fort Geldersoord en het inlaatwerk in de Schansdijk als overblijfsel van de IJssellinie uit de jaren '50 van de twintigste eeuw. Maar ook de oude routes die nu nog zichtbaar zijn in de tracés van delen van de Dorpstraat-Hamersestraat en Klapstraat-Heilweg, de dijken en waaien, het verdelpt punt tussen Rijn en IJssel, de overblijfselen van het agrarisch en industrieel erfgoed en het Fort Westervoort (nu in de gemeente Arnhem) vertellen over de geschiedenis van Westervoort. Dit cultureel erfgoed verleent de gemeente Westervoort een eigen, onderscheidende identiteit en een fundament om op te bouwen. Het staat echter niet vast: onze omgeving verandert voortdurend en dat geldt ook voor het cultureel erfgoed. Denk aan oude gebouwen die een nieuwe functie krijgen, situaties waar wordt afgebroken en nieuwbouw gepleegd, stukken land die bebouwd worden en wegen die worden doorgetrokken of ontsloten.

Het erfgoed beschermen en verder versterken biedt kansen bij nieuwe ontwikkelingen in de leefomgeving en het realiseren van economische en maatschappelijke doelen. Een voorbeeld hiervan is de woningbouw in het gebied de Schans, dat een sterke relatie heeft met de historie van dit gebied. Of de verbindende kracht van water als belangrijke drager voor de kwaliteit en samenhang in het landschap. Het erfgoed

kan inspireren, draagvlak creëren en richtinggevende randvoorwaarden bieden. Bekendheid van het erfgoed is daarom belangrijk. We willen het cultureel erfgoed (laten) ontdekken, vertellen en verbinden, zodat dit op goede wijze in stand gehouden kan worden en een inspiratiebron en motor kan zijn bij nieuwe ontwikkelingen. Dat doen we ook in het grotere verband met het erfgoedcentrum van onder andere de Achterhoek en de Liemers.

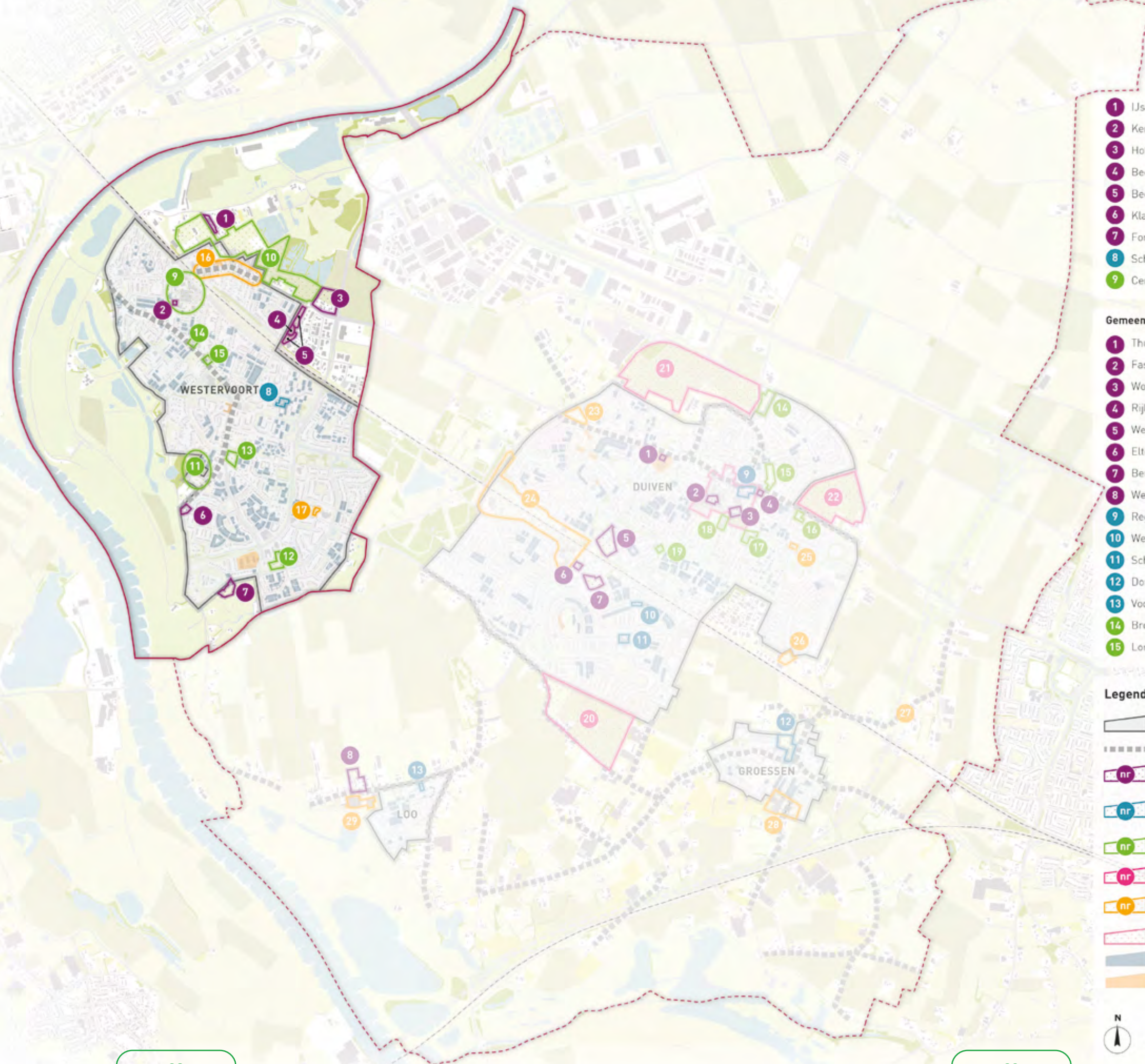
2.3.6 Infrastructuur en mobiliteit

De infrastructuur in Westervoort heeft zowel een lokale als bovenlokale component. De A12 heeft gezorgd voor verdere ontwikkeling en het vergroten van de bereikbaarheid van de gemeente Westervoort. Over het grondgebied van de gemeente loopt daarnaast de spoorverbinding Arnhem – Doetinchem/Winterswijk. Westervoort beschikt over een station, frequente busverbindingen met omliggende plaatsen en aansluiting op een snelfietsroute. Daarnaast wordt de bus voor interne verbindingen ingezet. De fietsinfrastructuur is lokaal fijnmazig en goed op orde en regionaal verbonden met de snelfietsroute de Liemers.

De infrastructuurnetwerken worden optimaal benut en zitten aan de grenzen van de capaciteit. Congestie in het landelijke wegennet werkt door in het onderliggende wegennet. De sociale functie van het openbaar vervoer is geborgd.

2.3.7 Economie

Westervoort is een gemeente met een sterk lokaal bedrijvenbestand. De detailhandel richt zich op de dagelijkse boodschappenfunctie en op het bedrijventerrein het Ambacht bevinden zich ondernemingen met belangrijke waarde voor Westervoort en de directe omgeving. Deze bedrijvigheid zorgt voor in totaal 3.000 banen en een gemiddelde groei van 3% over de afgelopen jaren. De werkgelegenheid is daarmee groter dan ooit en biedt perspectief om te groeien. Bedrijven en winkels met regionale functies bevinden zich in de buurgemeenten Duiven en Arnhem. De gemeente Westervoort zal in samenwerking met de regio het Regionale Programma Werklocaties aanpassen om de groei in de regio's Arnhem Nijmegen en de Liemers te behouden en te versterken.

Gemeente Westervoort

1 IJsseldijk-Brouwerslaan	10 Westervoort Noord
2 Kerkstraat 28-28a	11 De Pals
3 Hof van Hamerden	12 De Clossei
4 Beekenoord 20 t/m 54	13 Klapstraat 185
5 Beekenoord Liemersallee	14 Klapstraat 117/117a
6 Klapstraat 233	15 Klapstraat 129
7 Fort Gelderschoorth	16 Dorpsstraat-Hamersstraat
8 School Flierefluiter	17 Heilweg 65
9 Centrum	

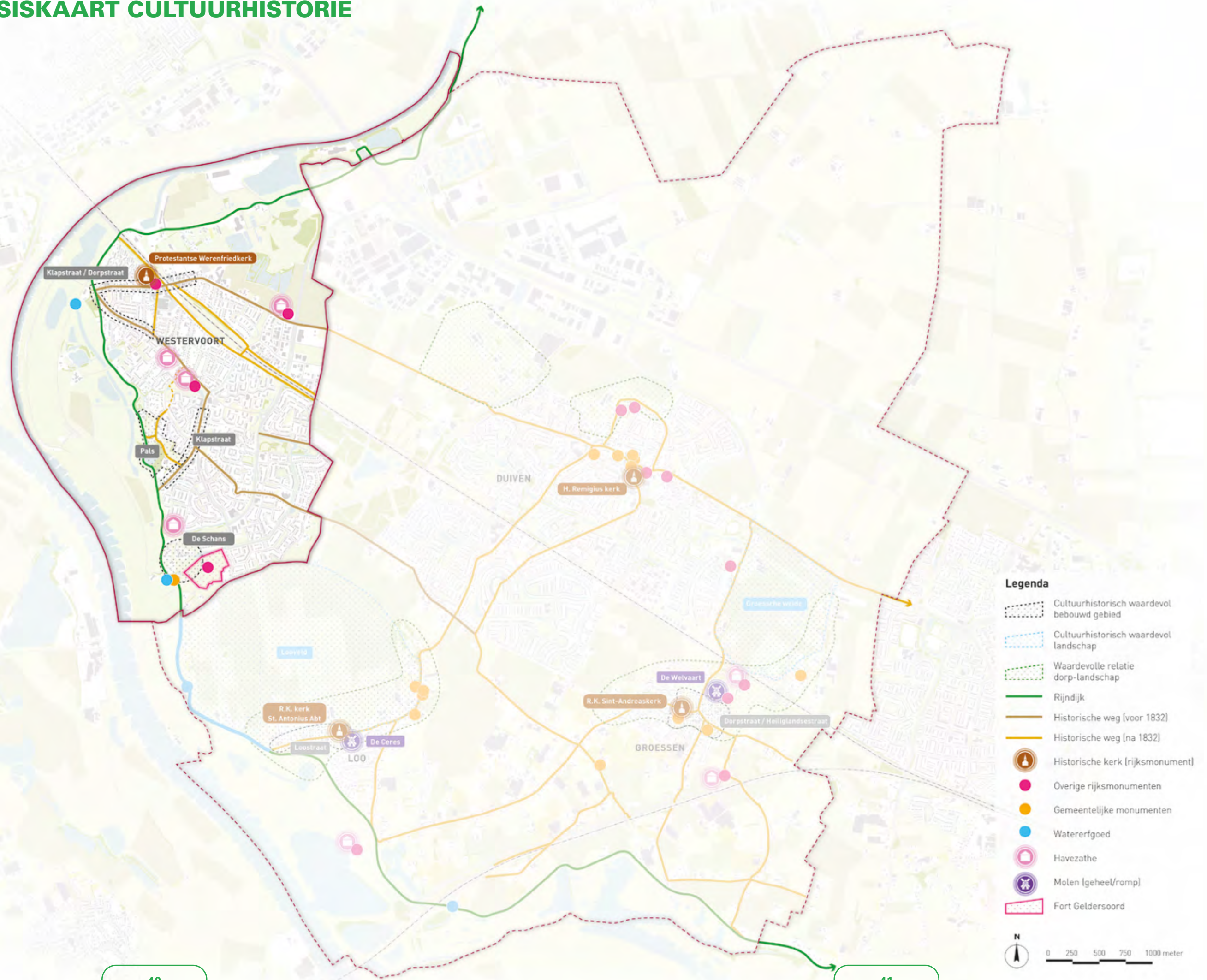
Gemeente Duiven

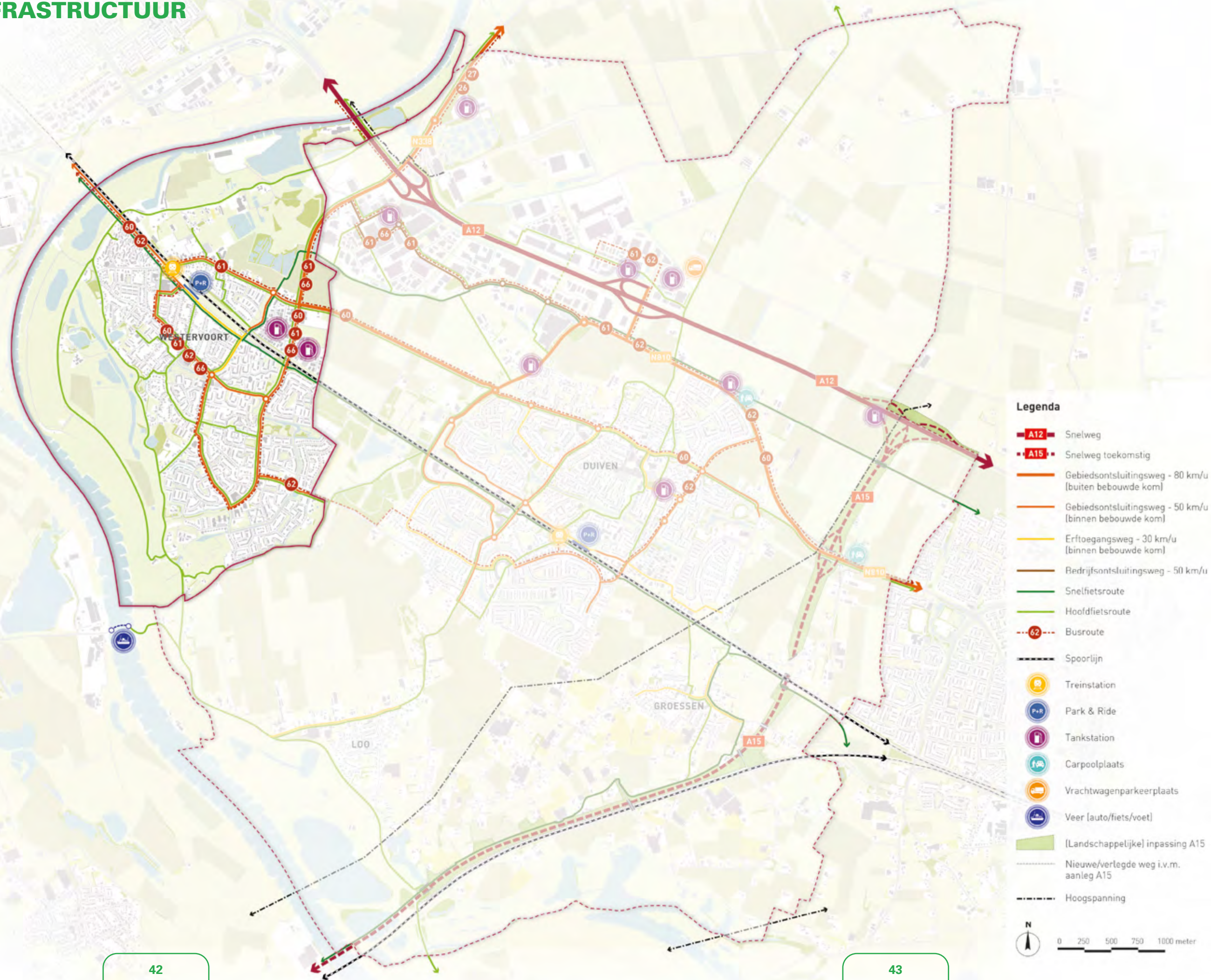
1 Thuvinepark	16 Rijksweg 110
2 Fase 4 Vitaal Centrum	17 Wereldwijzer
3 Woonpark Vitaal Centrum	18 Remigius
4 Rijksweg 62	19 Goudhaanstraat
5 Welleveld	20 Biezenkampen
6 Eltensestraat	21 Ploen-noord
7 Bergdravik	22 Plakse Weide
8 Westreenen	23 Westsingel/Rijksweg
9 Regina Pacis	24 Spoorzone
10 Weidekervel	25 Touwslagerstraat
11 School de Timp	26 Spoorallee
12 Dorpsstraat	27 Helhoek
13 Voormalige kleuterschool	28 Kerkakkers
14 Broekstraat	29 Loostraat
15 Lombok	

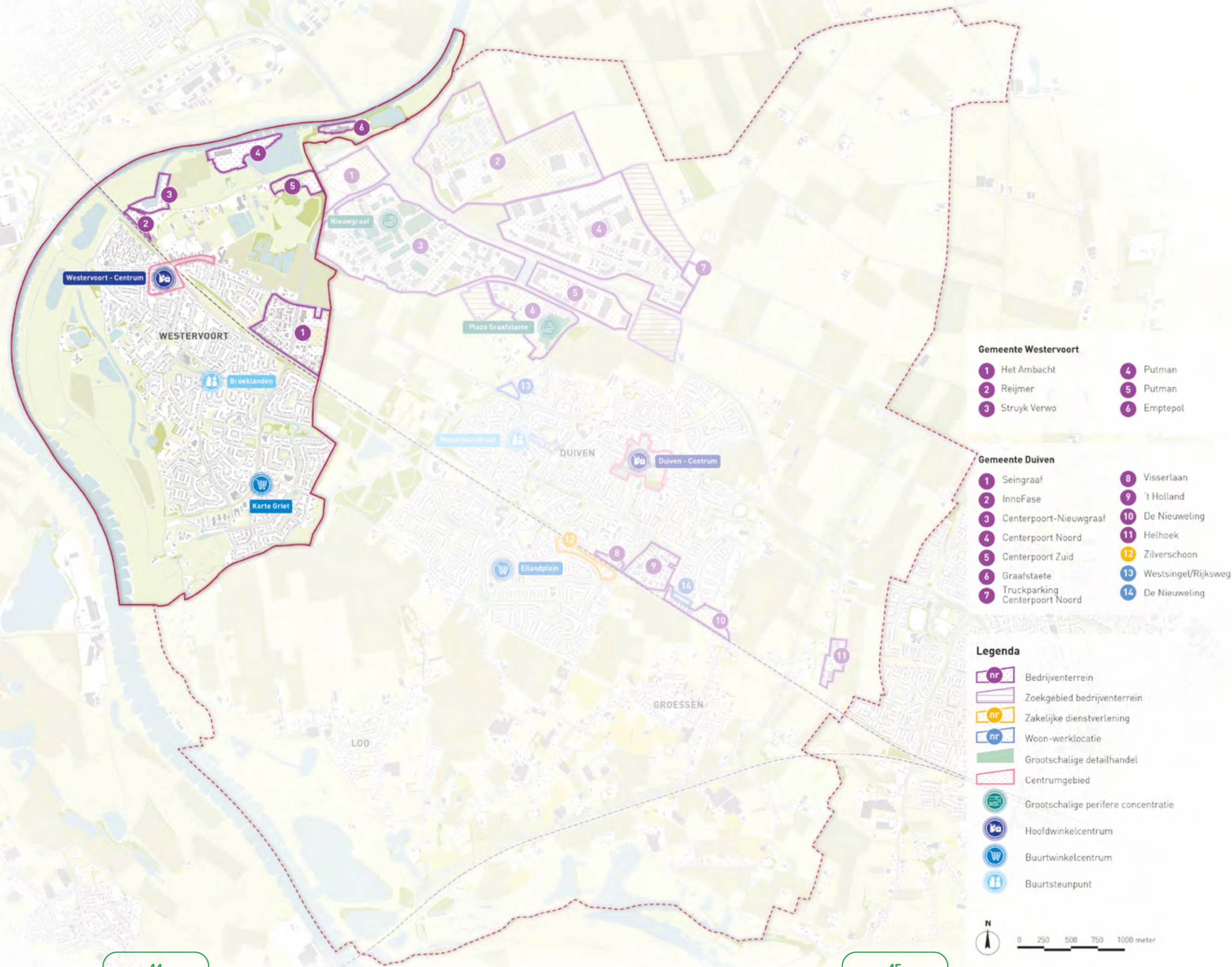
Legenda

- Woongebied kernen
- Lintbebouwing
- Woningbouwlocatie: lopend project (in aanbouw / bestemmingsplan gereed / in voorbereiding)
- Woningbouwlocatie: middellange termijn locatie (voor 2029 ontwikkelen)
- Woningbouwlocatie: mogelijke middellange termijn locatie
- Woningbouwlocatie: mogelijke uitbreidingslocatie
- Woningbouwlocatie: onderzoekslocatie woningbouw, ook andere invullingen nog mogelijk
- Vitaal Centrum Duiven
- Eigendommen Vivare
- Eigendommen Woonzorg Ned

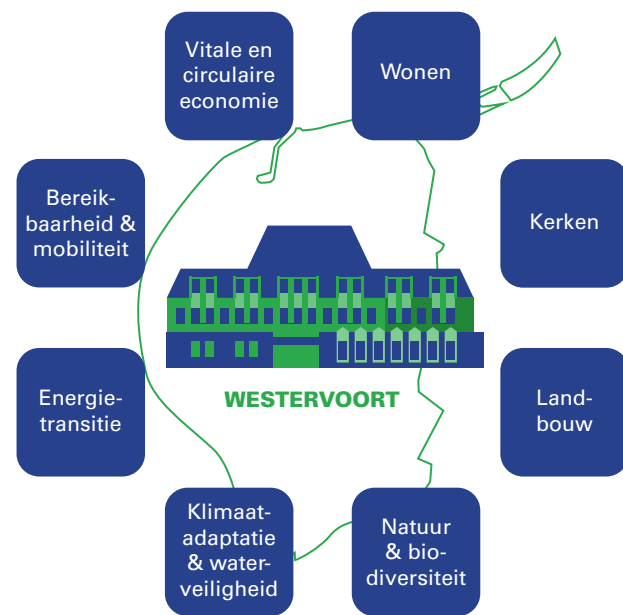

BASISKAART NETWERKEN EN
INFRASTRUCTUUR

2.4 TOEKOMSTPERSPECTIEF

De komende decennia blijven veel ontwikkelingen van buiten op de gemeente Westervoort af komen. De opgaven energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, beschikbaarheid van voldoende water en waterveiligheid zijn ook in 2050 nog relevant en nemen zelfs in belang toe. Het borgen van externe veiligheid in dit ontwikkelingsveld is een aandachtspunt. Daarnaast zal de transitie naar duurzame mobiliteit leiden tot een overgang naar elektrisch vervoer, de toepassing van nieuwe mobiliteitsconcepten en een verdere koppeling van verschillende modaliteiten en daarmee een totaal nieuw onderliggend netwerk. Ook de ontwikkeling richting natuurinclusieve en kringlooplandbouw beoogt een andere ordening van het agrarisch landgebruik. Dit is slechts een greep uit de ontwikkelingen die op ons af komen waar we de komende jaren op in willen spelen. Leidraad bij alle ontwikkelingen is dat we ruimte willen bieden aan ontwikkelingen, maar graag kwaliteit willen toevoegen en daarbij de samenhang en de sociale functie van de fysieke leefomgeving voor de gemeenschap van Westervoort niet uit het oog willen verliezen.

Figuur 4 Ontwikkelingen

Het toekomstperspectief dat we nastreven ligt in lijn met het toekomstperspectief dat in de Nationale Omgevingsvisie wordt geschetst. Het toekomstperspectief voor Westervoort is

een dorp dat gezond en klimaatbestendig is en dat beschermd is tegen overstromingen. Westervoort is een sterk onderdeel van de regionale economie (met circulariteit als einddoel) en in Westervoort is het goed wonen, werken en recreëren. Westervoort is een dorp dat weet waar het vandaan komt, zorgvuldig omgaat met de opgebouwde identiteit en het cultureel erfgoed op een verantwoorde manier onderdeel laat zijn van ontwikkelingen. Een dorp met een aantrekkelijk buitengebied, met een levensvatbare natuur en een productieve landbouw. De interne en externe bereikbaarheid van Westervoort is voor alle modaliteiten (fiets, OV, auto) en voor alle doelgroepen (inclusief mindervaliden) goed.

2.4.1 Uitgangspunten voor de toekomst

Afhankelijk van het vraagstuk in de fysieke leefomgeving kan de gemeente Westervoort verschillende rollen vervullen in het handelen vanuit de ambities en beleidsdoelen uit de omgevingsvisie. De gemeente hanteert hierbij de volgende principes:

Ontwikkelingen mogelijk maken

Initiatieven uit de samenleving die bijdragen aan een veilige, leefbare, duurzame en gezonde leefomgeving ondersteunen we. Hierbij stimuleren we inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties om actief te zijn in het verbeteren van de leefomgeving of met ideeën te komen voor het verbeteren van de leefbaarheid van de leefomgeving. Dit betekent concreet dat we graag actief betrokken worden bij initiatieven en deze de ruimte geven, mits ze bijdragen aan de beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit in stand houden, dan wel versterken.

Als gemeente werken we daarbij opgavegericht. Dat betekent dat concrete, maatschappelijke opgaven centraal staan in de manier waarop we als gemeente werken. De omgevingsvisie vormt hiervoor een richtsnoer.

Recht doen aan ruimtelijke kwaliteiten

Het uitgangspunt bij ontwikkelingen is het versterken of toevoegen van ruimtelijke kwaliteit aan onze leefomgeving. We hechten dan ook veel waarde aan de aanwezige kwaliteiten.

Zo waarderen we ons (cultureel) erfgoed, landschap en natuur en bewaken we het fundament van onze cultuur en identiteit. Daarom borduren we voort op het fundament van erfgoed om zo onze eigen identiteit blijvend uit te dragen. Daarnaast beschermen en versterken we, waar mogelijk, de plekken die inwoners van Westervoort als waardevol, kenmerkend en uniek hebben aangewezen (zie kaart 1). Ook houden ruimtelijke ontwikkelingen rekening met en dragen zo mogelijk bij aan de ruimtelijke kwaliteiten van de Liemers. Dit doen we niet alleen, maar samen met onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties.

Maatwerk per gebied op basis van leefomgevingskwaliteiten

Onder de Omgevingswet is er ruimte om als gemeente eigen afwegingen te maken voor activiteiten in de leefomgeving. Voor specifieke belangen, bijvoorbeeld veiligheid of gezondheid, nemen we deze ruimte om maatwerkregels in te zetten. In deze omgevingsvisie brengen we meer samenhang tussen deze afwegingen. Op basis van de na te streven kwaliteiten besluit de politiek, in overleg met de samenleving, of er een soepel of strenger regime van kracht moet zijn. Voor de verschillende gebieden houden we dus rekening met de verschillende gebiedskwaliteiten. Denk hierbij aan maatwerkregels voor activiteiten die cultureel erfgoed betreffen, regels voor bouwactiviteiten of andere normen met betrekking tot milieuaspecten zoals geluidsnormen.

Samen verantwoordelijk voor de leefomgeving

We delen de verantwoordelijkheid voor de fysieke leefomgeving samen met alle gebruikers van deze leefomgeving. We laten ons inspireren door de Nationale Omgevingsvisie en Provinciale Omgevingsvisie en hebben oog voor de (omgevings)visies van onze buurgemeenten en Waterschap Rijn en IJssel. We blijven in gesprek met provincie, waterschap, de regio's (Arnhem Nijmegen en de Liemers), buurgemeenten, veiligheidsregio en de regionale gezondheids- en omgevingsdiensten om met een open blik actief te verkennen hoe we elkaar kunnen versterken. We zoeken naar raakvlakken en verbindingen in de regionale opgaven (denk aan de energietransitie en mobiliteit) om deze samen op te pakken en gezamenlijk ambities

voor de leefomgeving vorm te geven en te versterken. Zo zijn we samen met onze medeoverheden en uitvoeringsdiensten verantwoordelijk voor de leefomgeving.

Zorg voor natuur en milieu

Onze gemeente en heel het grondgebied is aantrekkelijk, gezond en in de basis schoon, intact en veilig. Behoud van onze gezonde en veilige fysieke leefomgeving staat dan ook voorop bij het mogelijk maken van ruimtelijke ontwikkelingen. Daarom handelen we preventief om aantasting van het milieu en de natuur te voorkomen. Daarbij houden we vast aan onze normering en volgen we waar mogelijk actief eventuele wijzigingen in de (aanscherping van) landelijke normering. We hanteren het principe dat de vervuiler betaalt en stellen waar nodig kaders aan de hand van vergunningen. Ook houden we toezicht op en handhaven we een gezonde, schone en veilige fysieke leefomgeving. Zo beschermen we de leefomgeving (skwaliteit) om schade aan de gezondheid te voorkomen. Dit doen we door de blootstelling aan schadelijke factoren te beperken, schadelijke uitstoot terug te dringen, gevaarlijke situaties te saneren en ruimtelijke functies te scheiden daar waar de zorg voor natuur en milieu op het spel staat.

Belang van nabijheid

Onze gemeente kenmerkt zich door een sterke gemeenschapszin en het dorpse karakter. Nabijheid is daarbij een belangrijke voorwaarde. We streven ernaar om voorzieningen en zorg bereikbaar te houden en het verenigingsleven vitaal te houden.

3

Ontwerp Omgevingsvisie

AMBITIES EN DOELEN LEEFOMGEVING

Een gezonde, veilige, vitale, duurzame, leefbare en aantrekkelijke leefomgeving is belangrijk voor nu en in de toekomst. Om dit te behouden en verder te versterken formuleren we op basis van onze waarden en kwaliteiten ambities en doelen voor de middellange termijn tot 2030 en voor de lange termijn na 2030. Deze ambities en doelen zijn geïntegreerd in vijf integrale thema's voor fysieke leefomgeving.

We zijn ons bewust van de wereld om ons heen en de veranderlijkheid van landelijke, regionale en autonome ontwikkelingen en trends. In de volgende paragrafen beschrijven we per thema de ambities en doelen voor de middellange en lange termijn van de gemeente Westervoort voor de fysieke leefomgeving.

Een duurzaam thuis

Gezonde leefomgeving

Bereikbaarheid

Vitale economie

Klaar voor de toekomst

3.1 EEN DUURZAAM THUIS

De lokale woonvraag en bovenlokale vraag uit de regionale woningmarkt Arnhem leiden tot de vraag naar nieuwe woonlocaties. In de eerste plaats streven we naar inbreiding. Echter, gelet op de grote woonbehoefte zijn inbreidingslocaties niet meer voldoende. Naast het benutten van de inbreidingslocaties is het noodzakelijk om op korte termijn een uitbreidingslocatie te ontwikkelen, zoals geïllustreerd op de kaart wonen & werken (zie kaart 10). Dit uiteraard in nauwe verbinding en afstemming met regio de Liemers en de regionale woningmarkt Arnhem. Daarbij houden we oog voor de kansen die het transformeren van bestaand vastgoed in onze woonkernen naar woningen biedt.

Een woningaanbod dat aansluit op de wensen en behoeften van de inwoners van Westervoort vraagt om een ander type woningen dan er op dit moment beschikbaar is. Het accent voor de aanvullende woonbehoefte in Westervoort ligt voor de inbreidingslocaties voornamelijk op één- en tweepersoonshuishoudens zo dicht mogelijk bij de (centrum)voorzieningen. Dit speelt in op de vraag naar middeldure (nieuwbouw)woningen voor één- en tweepersoonshuishoudens en betreft dus een ander type woningen dan de voornamelijk eengezinswoningen in de bestaande voorraad. De huidige, vrij eenzijdige, opbouw van de woningvoorraad (75% van de huidige voorraad is betaalbaar) maakt dat de aandacht moet worden gericht op een meer diverse woningvoorraad. Voor de uitbreidingslocatie zal het accent derhalve vooral liggen op een duurder programma. Tegelijkertijd zal in de komende jaren het aandeel ouderen verder toenemen en het aandeel jongeren verder afnemen in Westervoort. Dit zal

effecten hebben op het actieve verenigingsleven in Westervoort. Tevens bestaat er een behoefte een flexibele schil van woningen om de grote groep van spoedzoekers, waaronder arbeidsmigranten, passend te kunnen huisvesten.

De verduurzaming van de woonomgeving zal door het Klimaatakkoord verder gestalte krijgen. Concreet betekent dit het terugdringen van de energiebehoefte en het benutten van duurzame warmtebronnen. Ook klimaatadaptatie zal invloed hebben op de woningen en de openbare ruimte. Dit vraagt om rekening houden met droogte, piekbuien en de behoefte aan koelte.

Op de middellange termijn hebben we de volgende ambities en doelen:

- Mogelijk maken van aanvullende woonbehoefte op inbreiding- en uitbreidingslocaties
- Werken aan een meer evenwichtige opbouw van de woningvoorraad door het realiseren van meer middeldure en dure woningen
- Meer beschikbare woningen die aansluiten bij de woonvraag van de groeiende groep één- en tweepersoonshuishoudens
- Een toegankelijke woonomgeving en woonmogelijkheden voor zelfstandig wonende ouderen en zorgdoelgroepen
- Verduurzaming van bestaande woningen en duurzame nieuwbouw
- Vergroening van de woonomgeving en verbetering van het rioolstelsel als bijdrage aan de klimaatadaptatie en meer biodiversiteit
- Aandacht voor specifieke woonvragen van spoedzoekers en woonwagenbewoners

Op de lange termijn na 2030 hebben we de volgende ambities en doelen:

- Blijven inspelen op een veranderende woonbehoefte
- Duurzaam blijven inrichten van woonomgeving en openbare ruimte

In Westervoort-Noord bestaat de mogelijkheid om woningen te ontwikkelen als onderdeel van een integrale gebiedsontwikkeling. Deze ontwikkeling hangt nauw samen met het Rivierklimaatpark en de mogelijke verplaatsing van Struyk-Verwo. Wanneer deze verplaatsing gerealiseerd wordt, ontstaat er ruimte om woningen te bouwen op de huidige locatie van de sportverenigingen. Voorwaarde voor woningbouw is dat er een nieuwe locatie voor de buitensport in Westervoort gevonden wordt. Daarnaast liggen er kansen om de verbinding met het Rivierklimaatpark en natuurgebied Driegaarden te verbeteren vanuit dit gebied. Aan de oostkant van het gebied liggen twee gebieden van ontwikkelaars die eveneens in beeld zijn voor woningbouw. We hebben de ambitie om deze plannen de komende periode verder uit te werken en met de ontwikkeling van Westervoort-Noord aan de slag te gaan.

3.2 GEZONDE, SOCIALE EN VEILIGE LEEFOMGEVING

Gezondheid is een randvoorwaarde voor het handelen, de ontwikkelingen en de plannen in de fysieke leefomgeving. We willen in het fysieke domein de gezondheid van inwoners beschermen, bewaken, en waar mogelijk bevorderen en versterken. Ons uitgangspunt is dat een ieder die wil maximaal gezond kan leven en wonen in Westervoort. Natuurlijk heeft de inwoner een eigen verantwoordelijkheid over zijn gezondheid, maar we sluiten niet onze ogen voor de toename van het aantal ouderen en afname van het aantal jeugdigen. We blijven inzetten op ons actieve verenigingsleven en sport- en jongerenvoorzieningen om bewegen en ontmoeten te stimuleren.

Legenda

Wonen

- Woongebied kernen
- Inbreidingslocatie wonen
- Inbreidingslocatie wonen, werken en voorzieningen
- Uitbreidingslocatie wonen
- Mogelijke uitbreidingslocatie wonen

Werken

- Bedrijventerrein
- Zakelijke dienstverlening
- Woon-werklocatie
- Zoekgebied bedrijventerrein
- Mogelijke uitbreidingsrichting

0 250 500 750 1000 meter

Gemeente Westervoort

1 IJsseldijk-Brouwerslaan	13 De Clossei
2 Dorpsstraat-Hamersesstraat	14 Klapstraat 185
3 Centrum	15 Klapstraat 117/117a
4 Kerkstraat 28-28a	16 Klapstraat 129
5 Hof van Hamerden	17 Westervoort Noord
6 Beekenoord 20 t/m 54	18 Het Ambacht
7 Beekenoord Liemersallee	19 Reijmer
8 School Flierelluiter	20 Struyk Verwo
9 De Pals	21 Putman
10 Heilweg 65	22 Putman
11 Klapstraat 233	23 Emptepol
12 Fort Gelderschoorh	

Gemeente Duiven

1 Broekstraat	23 Westreenen
2 Thuvinepark	24 Loostraat
3 Fase 4 Vitaal Centrum	25 Vitaal centrum Duiven
4 Regina Pacis	26 Spoorzone
5 Lombok	27 Biezenkampen
6 Rijksweg 62	28 Ploen-noord
7 Rijksweg 110	29 Plakse Weide
8 Touwslagerstraat	30 Seingraaf
9 Wereldwijzer	31 InnoFase
10 Woonpark Vitaal Centrum	32 Centerpoort-Nieuwgraaf
11 Remigius	33 Centerpoort Noord
12 Goudhaanstraat	34 Centerpoort Zuid
13 Welleveld	35 Graafstaete
14 Eltensestraat	36 Truckparking
15 Bergdravik	37 Centerpoort Noord
16 Weidekervel	38 Vissertaan
17 School de Timp	39 't Holland
18 Spoorallee	40 De Nieuweling
19 Dorpsstraat	41 Helhoek
20 Kerkakkers	42 Zilverschoon
21 Helhoek	43 Westsingel/Rijksweg
22 Voormalige kleuterschool	44 De Nieuweling

3.2.1 Erfgoed

We streven naar een aantrekkelijke leefomgeving die de inwoners herkennen en waar ze zich thuis voelen. Het erfgoed van het verleden, zoals geïllustreerd op de kaart met de waarden erfgoed, landschap en cultuur (zie kaart 11) en meer gedetailleerd beschreven op de Cultuurhistorische Waardenkaart (2016), geeft Westervoort een eigen karakter en identiteit. Het geeft herkenning voor bewoners en het verrast de bezoekers. Daarom is het van belang om dit erfgoed te herkennen, te behouden en te versterken en inspiratiebron te laten zijn bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

3.2.2 Sociale en inclusieve leefomgeving

Daarnaast vinden we het belangrijk dat er aandacht is voor de medemens en we omzien naar elkaar. Denk aan de toenemende vraag om zelfstandig te kunnen blijven wonen; dit is niet makkelijk en we zien dat bepaalde groepen moeilijkheden ervaren om zelfstandig te wonen. Speciale aandacht gaat uit naar mensen met een beperking, in welke vorm dan ook, conform het VN-verdrag voor mensen met een handicap. Deze aandacht gaat breder dan enkel het fysieke domein. We streven voor deze groep naar volwaardig participeren in de maatschappij. Voor het fysiek domein betreft dit thema's als fysieke toegankelijkheid van gebouwen en de openbare ruimte, maar ook ten aanzien van bereikbaarheid. In al dit soort vraagstukken trekken het sociale en fysieke domein samen op, natuurlijk met participatie van inwoners en andere maatschappelijke partners.

3.2.3 Groene leefomgeving

Een belangrijk deel van de gezondheid wordt bepaald door omgevingsfactoren waar de inwoner geen invloed op heeft, zoals luchtkwaliteit en geluidsbelasting. Het blijft onze inzet om de negatieve effecten van luchtkwaliteit en geluidsbelasting op de gezondheid van inwoners zo minimaal mogelijk te houden en waar mogelijk te verbeteren. Dit zal geen makkelijke opgave zal zijn. Denk aan publieke voorzieningen met gevoelige bestemmingen en functies voor langdurig verblijf van gezondheidsgevoelige groepen, of het creëren van afstand tussen nieuwe gevoelige bestemmingen en belangrijke bronnen van luchtverontreiniging.

Door de groene leefomgeving te verbinden aan andere maatschappelijke vraagstukken is het mogelijk om een win-winsituatie te creëren. Zeker als we groen als partner zien bij het behalen van onze doelen en ambities.

Op de middellange termijn hebben we de volgende ambities en doelen:

- Een gezonde samenleving met aandacht voor de medemens en elkaar
- Participatie van inwoners en andere maatschappelijke partners
- Een groene omgeving die bijdraagt aan de lichamelijke en geestelijke gezondheid
- Stimuleren en faciliteren van vitale wijken, dorpen en buurten
- Investeren in sport- en jongerenvoorzieningen; in dit kader passen ook de huidige gesprekken over de toekomstige verenigingsstructuur en mogelijke verhuizing van de accommodaties
- Zelfstandigheid bevorderen
- Positieve gezondheid als randvoorwaarde voor alle ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving
- Met het beheer van de openbare ruimte waar mogelijk bijdragen aan een gezonde, sociale en veilige leefomgeving
- In stand houden van de goede omgevingswaarden, zoals het geluid en de luchtkwaliteit
- Behouden van het eigen karakter en (ruimtelijke) identiteit door het bekend maken met en het versterken van het erfgoed.

Op de lange termijn na 2030 hebben we de volgende ambities en doelen:

- De leefomgeving zo inrichten dat het bijdraagt aan een gezonde, sociale en veilige leefomgeving
- Zo nodig creëren van aanvullende voorzieningen, onder andere om in te spelen op de vergrijzing

- Streven naar het zo volwaardig mogelijk participeren in de maatschappij door mensen met een beperking in welke vorm dan ook.
- Creëren van grootschalige groenvoorzieningen (bijvoorbeeld een landschapspark of de aanleg van bossen)
- Kansen zoeken voor het verlagen van de omgevingswaarden, zoals geluid en de luchtkwaliteit
- Erfgoed is inspiratiebron bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, waarbij de ruimtelijke kwaliteit en de identiteit verder wordt versterkt.

3.3 VITALE ECONOMIE

Er is winst te behalen in de relatie tussen duurzaamheid en economie. Het toekomstbestendig inrichten van werklocaties is de pijler van de economische ambitie. Dit betekent concreet: het hebben van aandacht voor de energietransitie, circulaire economie, klimaatadaptatie, biodiversiteit en de kwaliteit van het vastgoed, de openbare ruimte en de bereikbaarheid. En met aandacht voor veiligheid, werkgelegenheid en onderwijs.

Het versterken van de lokale economie en voorzieningen houdt de gemeente Westervoort vitaal. De versterking van de lokale economie is een onderdeel van de actie-agenda 'Economisch Kader Westervoort'. De drie economische kerngebieden het Ambacht, de Wyborgh en het lint Dorpsstraat-Hamerstraat zijn gebieden die vitaal en aantrekkelijk blijven voor ondernemen en verblijven.

3.3.1 Vrijtijdseconomie

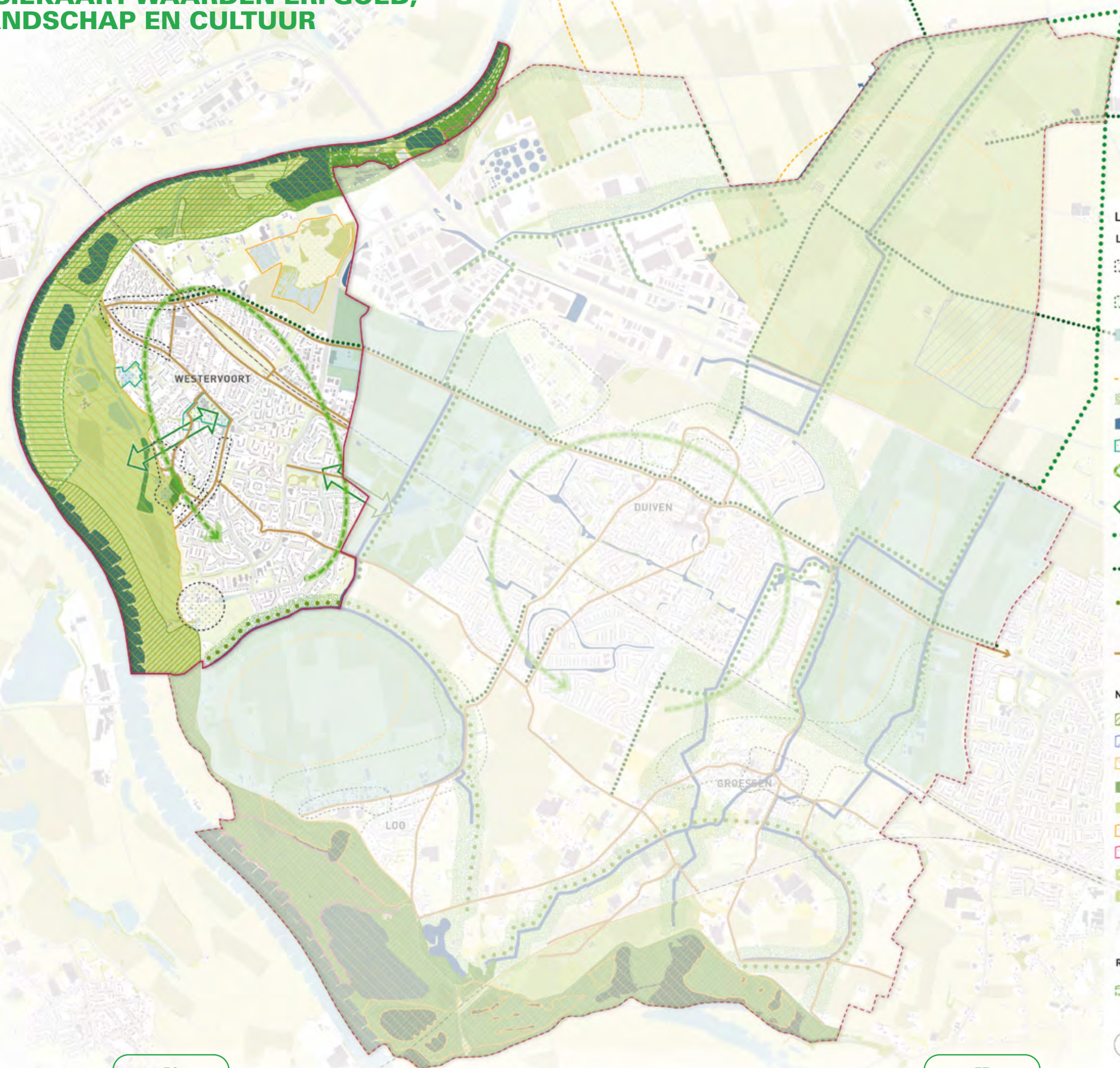
Toerisme en recreatie bieden regio de Liemers en daarmee Westervoort kansen. In sommige iconische steden zal door overbelasting een druk op de leefbaarheid kunnen ontstaan. De Liemers kan hiervan profiteren met een diversiteit aan *unique selling points* zoals water, natuur, cultuurhistorie en de diverse grootschalige winkelbedrijven die hier zijn gevestigd of worden ontwikkeld. Hier liggen kansen voor het verder

ontwikkelen van (verblijfs)recreatie. Met het ontstaan van het Rivierklimaatpark zijn er volop kansen te benutten voor Westervoort op het gebied van recreatie.

De branding van de Liemers, met één krachtige boodschap en met marketingacties om de bekendheid van de regio te vergroten, heeft prioriteit zodat de toeristen Westervoort weten te vinden. Meer toeristen in Westervoort heeft een positief effect op de economie.

Op de middellange termijn hebben we de volgende ambities en doelen:

- Verder versterken van de lokale economische positie van Westervoort op basis van toegevoegde waarde
- Behoud en versterken van de lokale economie en voorzieningen in het centrum van Westervoort
- Balans tussen de ruimte voor economische ontwikkeling, natuur, biodiversiteit en klimaat
- Op de lange termijn na 2030 hebben we de volgende ambities en doelen:
 - Behoud van de economische positie van Westervoort in de regio op basis van toegevoegde waarde
 - Balans tussen de ruimte voor economische ontwikkeling, natuur, biodiversiteit en klimaat
 - Versterking van de circulariteit in bedrijfsprocessen

Legenda

Landschap, groen en cultuurhistorie

- Cultuurhistorisch waardevol bebouwd gebied
- Waardevolle relatie dorp-landschap
- Behouden en versterken kwaliteiten karakteristieke gebieden en groene buffers
- Landschapspanorama
- Groenblauw raamwerk
- Groenblauw raamwerk (water)
- Versterken groenstructuur
- Zoekgebied aaneengesloten groengebieden in de kern
- Groene verbinding buitengebied/ bebouwde kom
- Ontwikkelen landschappelijk raamwerk populierenbeplanting
- Ontwikkelen / versterken wegbeplanting
- Ruimtelijk versterken laagten oude restgeulen, ontwikkelen beplantingsstructuur
- Versterken zichtbaarheid historische weg

Natuur

- Natura 2000
- Weidevogelgebieden
- Rustgebieden voor winterganzen
- Gelders Natuurnetwerk
- Groene Ontwikkelingszone
- Natuurgebieden [indicatief]
- Zoekgebied nieuwe natuur
- Ontwikkelen natuur (graslanden)
- Versterken natuurwaarden (nat)
- Potentieel agrarische natuurontwikkeling

Rivierklimaatpark

- Rivierklimaatpark (Intergemeentelijke Structuurvisie)

0 250 500 750 1000 meter

3.4 BEREIKBAARHEID

Op lokaal niveau is er een kans om het netwerk verder te optimaliseren voor langzaam verkeer, zoals geïllustreerd op de kaart mobiliteit en infrastructuur (zie kaart 12). We zetten in op meer verkeer te voet, fietsverkeer en gebruik van het openbaar vervoer. Daarom zullen we de loop- en fietsroutes onder de loep nemen en verbeteren. Verbeteringen kunnen onder andere worden gezocht op het gebied van verkeersveiligheid, weginrichting, maar ook herkenbaarheid van routes. Daarnaast hebben we aandacht voor de toegankelijkheid van de openbare ruimte en de bereikbaarheid van voorzieningen voor verkeersdeelnemers met een beperking in welke vorm dan ook, zoals zij

die gebruik maken van een rolstoel of rollator. We vinden het belangrijk dat iedereen in onze samenleving mobiel kan zijn. Er mag geen 'vervoersarmoede' optreden waardoor inwoners worden uitgesloten op het gebied van werk of sociale activiteiten.

Parkeren op eigen terrein heeft, wanneer fysiek mogelijk, de voorkeur. Met de realisatie van parkeerplaatsen op openbaar terrein wordt terughoudend omgegaan. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen of herinrichting van de openbare ruimte wordt beschouwd in hoeverre het aantal parkeerplaatsen voldoende is om te kunnen voorzien in de parkeerbehoefte om daarmee oog te hebben voor de parkeerdruk in de directe omgeving.

We houden als gemeente ook de doorstroming van het verkeer in de gaten. Op de doorgaande wegen in Westervoort en Duiven is het druk (intensiteiten zijn hoog). Bij de ontwikkeling van inbreidings- en uitbreidingslocaties voor bijvoorbeeld woningen en bedrijven hebben we aandacht voor de impact op de bereikbaarheid en de benodigde ruimte voor aanpassing of uitbreiding van de infrastructuur. We ontmoedigen doorgaand verkeer door gebruik te maken van 30km-zones. Daarbij hoort ook het beperken van regionaal sluipverkeer.

Voor de langere termijn volgen we de nationale plannen voor de transitie naar duurzame mobiliteit. Het aantal elektrische personenauto's stijgt volgens het Nationaal Klimaatakkoord van ongeveer 160.000 nu naar 1,9 miljoen in 2030. Het aantal elektrische personenauto's in bezit van inwoners in Westervoort stijgt volgens eigen prognoses naar rond de 3.000 in 2030, waarvan een deel laadbehoefte heeft in de openbare ruimte. In het tijdig opschalen van laadpunten in de openbare ruimte ligt een belangrijke rol voor de gemeente. Hiervoor stellen we, samen met de netbeheerder en exploitanten, een integrale visie laadinfrastructuur op en herzien we het bestaande plaatsingsbeleid wanneer nodig. Hiermee faciliteren we een slim, toegankelijk, dekkend en betaalbaar laadnetwerk. Voor zwaardere voertuigen is nog niet zeker welk alternatief (elektrisch, waterstof etc.) de fossiele brandstoffen gaat vervangen. We zetten in op clustering van voorzieningen voor de duurzame mobiliteit. Op deze wijze houden we kwalitatieve, schone en gezonde leefomgeving.

Op de middellange termijn hebben we de volgende ambities en doelen:

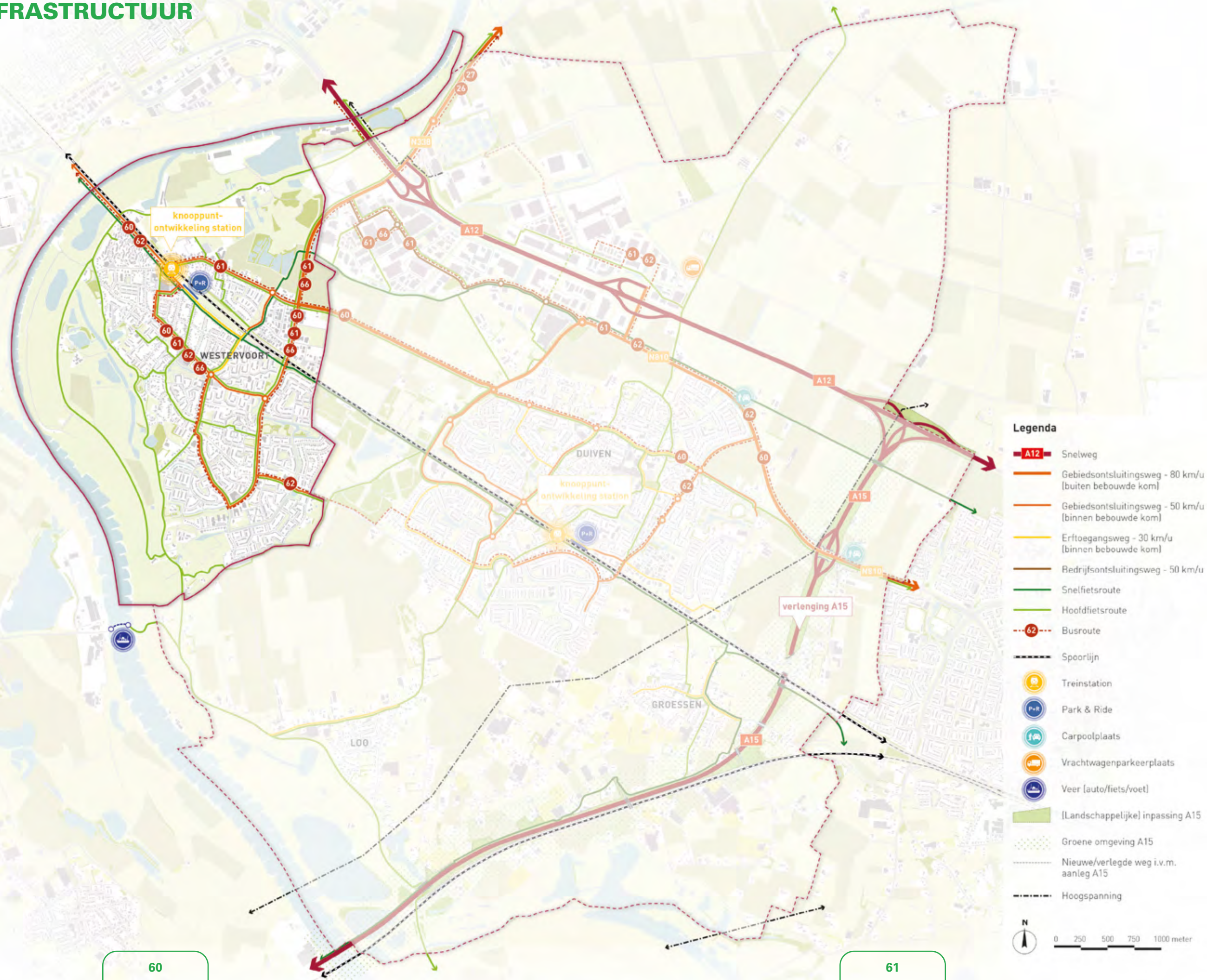
- Verkeersveiligheid in woongebieden vergroten
- Verbeteren van de loop- en fietsroutes en waar nodig uitbreiding van de fietsinfrastructuur
- Toegankelijkheid van de openbare ruimte en de bereikbaarheid van voorzieningen voor mensen met een beperking in welke vorm dan ook behouden en waar mogelijk versterken

- Doorgaand (sluip)verkeer ontmoedigen door 30km-zones in te stellen of de inrichting van bestaande 30km-zones te verbeteren
- Optimaliseren van de mobiliteitsketen door het verbeteren van aansluitingen en nieuwe vervoersconcepten
- Zorgen voor voldoende laadvoorzieningen voor elektrisch vervoer
- Versterken van OV-knooppunten, onder andere door aanvullende voorzieningen

Op de lange termijn na 2030 hebben we de volgende ambities en doelen:

- Bereikbaarheid integraal meenemen bij ontwikkelingen in de leefomgeving
- Alleen nieuwbouw als bereikbaarheid is gegarandeerd en het past in de verduurzaming van de mobiliteit
- Infrastructuur aanpassen op verschillende (duurzame) modaliteiten

Korte-, middellange- en langetermijndoelen op het gebied van bereikbaarheid worden vastgelegd in een mobiliteitsplan. Deze wordt periodiek (maar in ieder geval iedere vijf jaar) herzien. De herziening biedt de mogelijkheid om eerder gestelde beleidsdoelen en projecten te evalueren, nieuwe doelen te formuleren en bestuurlijk vast te stellen.

3.5 KLAAR VOOR DE TOEKOMST

Als gemeente staan we voor tal van uitdagingen. We moeten CO₂-uitstoot vergaand reduceren, ons aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering, er is een grondstoffentransitie nodig naar een circulaire economie en de biodiversiteit staat onder druk. Met andere woorden: we staan voor complexe opgaven die bij voorkeur integraal en in samenhang aangepakt moeten worden (zie kaart 13). In deze omgevingsvisie scharen wij ze onder het verbindende thema 'Klaar voor de toekomst'. Hieronder worden de afzonderlijke opgaven nader toegelicht.

3.5.1 Energietransitie

Onze inzet is dat de gemeente in 2050 energieneutraal is, in aansluiting op regionaal en nationaal beleid en wetgeving (Klimaatakkoord/Klimaatwet). Dat vraagt enerzijds om vergaande energiebesparing waarbij op de doelstelling van 1,5% besparing per jaar wordt ingezet. Anderzijds is er meer opwek van duurzame (hernieuwbare) energie nodig, zoals het benutten van zo veel mogelijk dakoppervlak voor zonnepanelen. Daar ligt nog een aanzienlijke opgave, zeker op de bedrijventerreinen.

In deze opgave werken we samen in met de regio aan de Regionale Energiestrategie (RES) waarin zoekgebieden voor grootschalige opwek zijn aangewezen (zie kaart 14). De gemeenteraad van Westervoort heeft hiervoor een 'lokaal aandeel' voor de concept-RES vastgesteld. Ook het opstellen van een regionale warmte-infrastructuur voor de gebouwde omgeving valt onder de RES. We stellen in 2021 een gemeentelijke transitievisie warmte op met een tijdpad tot 2030-2050 om planmatig toe te werken naar aardgasvrije wijken. De inzet is om het bestaande warmtenet uit te breiden. In aansluiting op de warmtevisie moeten op wijk- en buurniveau warmte-uitvoeringsplannen worden opgesteld en deze krijgen een verplichte uitwerking in omgevingsplannen.

3.5.2 Klimaatadaptatie

Onze inzet is om van de nood een deugd te maken door klimaatproblemen op het gebied van droogte, hitte(stress) en wateroverlast te voorkomen. Deze opgave noemen we klimaatadaptatie. Daarbij werken de gemeenten

Rivierklimaatpark IJsselpoort

In het Rivierklimaatpark IJsselpoort werkt de gemeente Westervoort, samen met andere overheden en met inbreng van inwoners, belangenvertegenwoordigers, agrariërs, andere ondernemers en Natuurmonumenten, aan een robuuste en klimaatbestendige inrichting van de IJssel en de uiterwaarden van Arnhem tot Giesbeek. Met dit plan worden de gevolgen van de klimaatverandering voor langere tijd het hoofd geboden.

De IJssel krijgt de noodzakelijke extra ruimte én we werken meteen aan meer biodiversiteit, agrariërs in het gebied krijgen meer toekomstperspectief door natuurinclusieve landbouw, er is ruimte voor bedrijvigheid en we geven recreatie een impuls. Het biedt ook mogelijkheden voor het opwekken van duurzame energie in de toekomst. Zo dragen we bij aan de klimaatdoelen: verminderen van broeikasgassen om ons planeet leefbaar te houden.

Het Rivierklimaatpark biedt Westervoort de mogelijkheid om het gezicht naar de rivier te richten en contact te krijgen met de rivier. De uitplaatsing van Struyk Verwo versterkt deze kans, biedt kansen voor versterking van de ruimtelijke kwaliteit én biedt kansen voor de ontwikkeling van woningbouw en natuurrecreatie.

In oktober 2020 hebben alle samenwerkende partijen ingestemd met dit plan. De gemeenteraden hebben hiervoor de intergemeentelijke structuurvisie Rivierklimaatpark IJsselpoort vastgesteld (ga naar rivierklimaatpark.nl).

Westervoort, Duiven en Zevenaar intensief samen met het Waterschap Rijn en IJssel. Wij volgen de systematiek van het DPRA, het landelijke Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie. Eerste stap was het uitvoeren van een zg. stresstest waarin kwetsbaarheden in beeld zijn gebracht. Daarna is in 2020 een risicodialoog gevoerd met experts en met de samenleving. De uitkomsten van deze dialoog maken onderdeel uit van de strategische kaders die begin 2021 aan de raad zijn voorgelegd. Voorbeeld van deze kaders is het benutten de (bergings-) capaciteiten van het natuurlijk bodemsysteem en het watersysteem. De strategie wordt vervolgens concreter uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma.

3.5.3 Circulariteit

We moeten onze ambitie voor de omslag naar een circulaire economie nog bepalen. Met het begrip circulaire economie wordt in het algemeen bedoeld een economisch systeem waarin geen eindige grondstofvoorraden worden uitgeput en waarin reststoffen hergebruikt worden. Onze ambities bepalen we in 2020-2021 met de 'roadmap circulariteit'. Tegelijkertijd wordt op concreet niveau gewerkt aan circulaire pilots rondom bijvoorbeeld de inkoop van meubilair, de aanbesteding van de openbare verlichting en het boom- en sportveld-onderhoud. Ook binnen de sector grond, weg- en waterbouw zien we kansen voor circulair aanbesteden.

In ons gemeentelijk grondstoffenplan volgen we de doelstellingen van het landelijk Afvalbeheerplan. Verder wordt de ingezette koers op preventie, scheiding en hergebruik geïntensiveerd.

3.5.4 Biodiversiteit

Onze inzet is om de waarde van biodiversiteit te behouden en te versterken. Daarvoor is het nodig om uit te dragen welke functies het vervult voor milieu, luchtkwaliteit, waterberging, voedselproductie, gezondheid, sociale activering, recreatie en beeldkwaliteit. Er moet meer natuur-inclusief gewerkt en ontwikkeld worden. Meer en robuustere natuur in de dorpen, de bedrijventerreinen en buiten de woonkernen vraagt om extra gemeentelijke aandacht, inzet en middelen en in gezamenlijkheid met bedrijven, instellingen en bewoners. Waar mogelijk wordt aangesloten bij initiatieven uit de samenleving. In de visiekaart ontwikkelingen (kaart 16) staan suggesties voor het koppelen van biodiversiteit aan gebiedsontwikkeling. De ambities vragen om uitwerking in een actieplan.

3.5.5 Bodem en ondergrond

Ontwikkelingen (zoals de toename van woningen, bedrijfsruimten en kantoren, infrastructuur, energieopwekking en -opslag, water en recreatie) vragen ruimte, zowel boven- als ondergronds. Voor een groot aantal maatschappelijke opgaven in stedelijk en landelijk gebied wordt een beroep gedaan op de ondergrond of moet rekening worden gehouden met de mogelijkheden en beperkingen van de ondergrond. Boven- en

ondergrond moeten daarom in samenhang worden gezien. De benoemde ontwikkelingen vragen daarbij om een zorgvuldig beheer, en zo nodig bescherming, van de bodem en ondergrond.

Gezien integrale ruimtelijke ordening steeds belangrijker wordt, dienen er in relatie tot bodem en ondergrond verschillende disciplines bij projecten betrokken te zijn. Daarnaast moeten beheer en uitvoering van de openbare ruimte veel meer met het beleid van het fysiek domein verbonden worden. Kansen en risico's in de ondergrond worden zo eerder benut en/of gesignaleerd en betrokken worden bij de plan- of beleidsvorming.

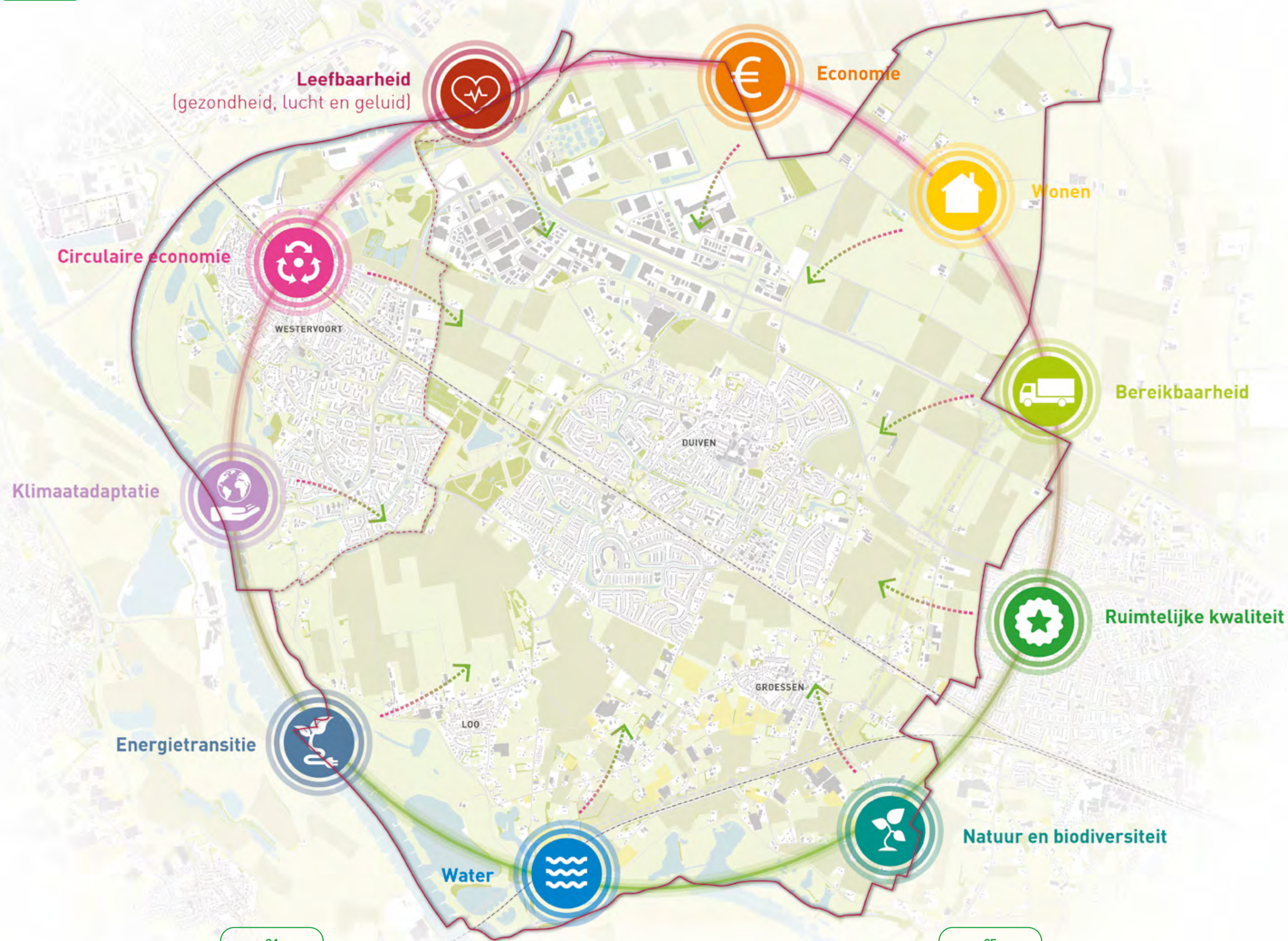
Basisregistratie Ondergrond (BRO)

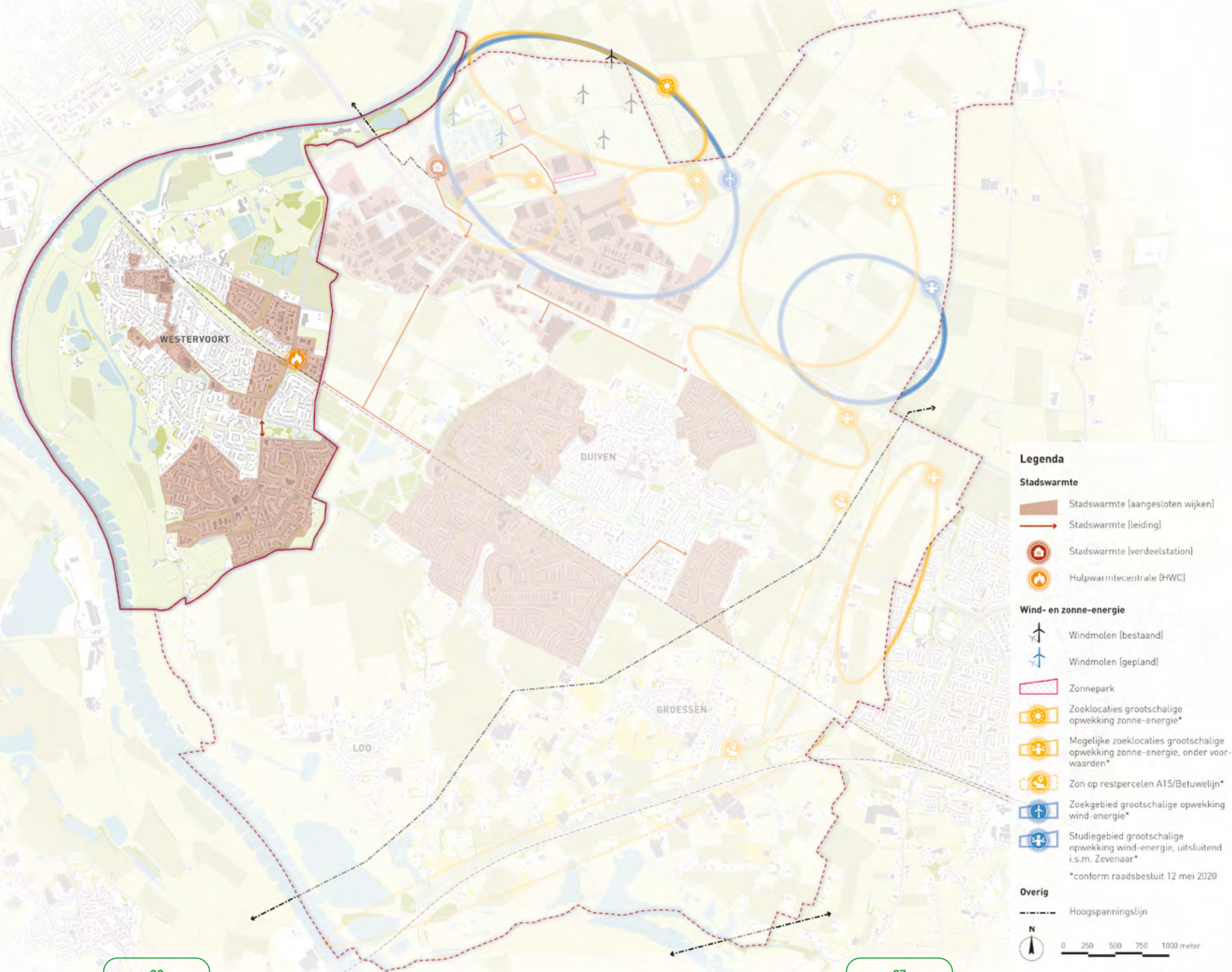
Met alle opgaven die oplossingen zoeken in de ondergrond, waar het al heel druk is, spelen betrouwbare ondergrondgegevens een steeds belangrijkere rol. Daarom is er een Basisregistratie Ondergrond (BRO). De BRO staat niet op zichzelf, maar maakt deel uit van het stelsel basisregistraties.

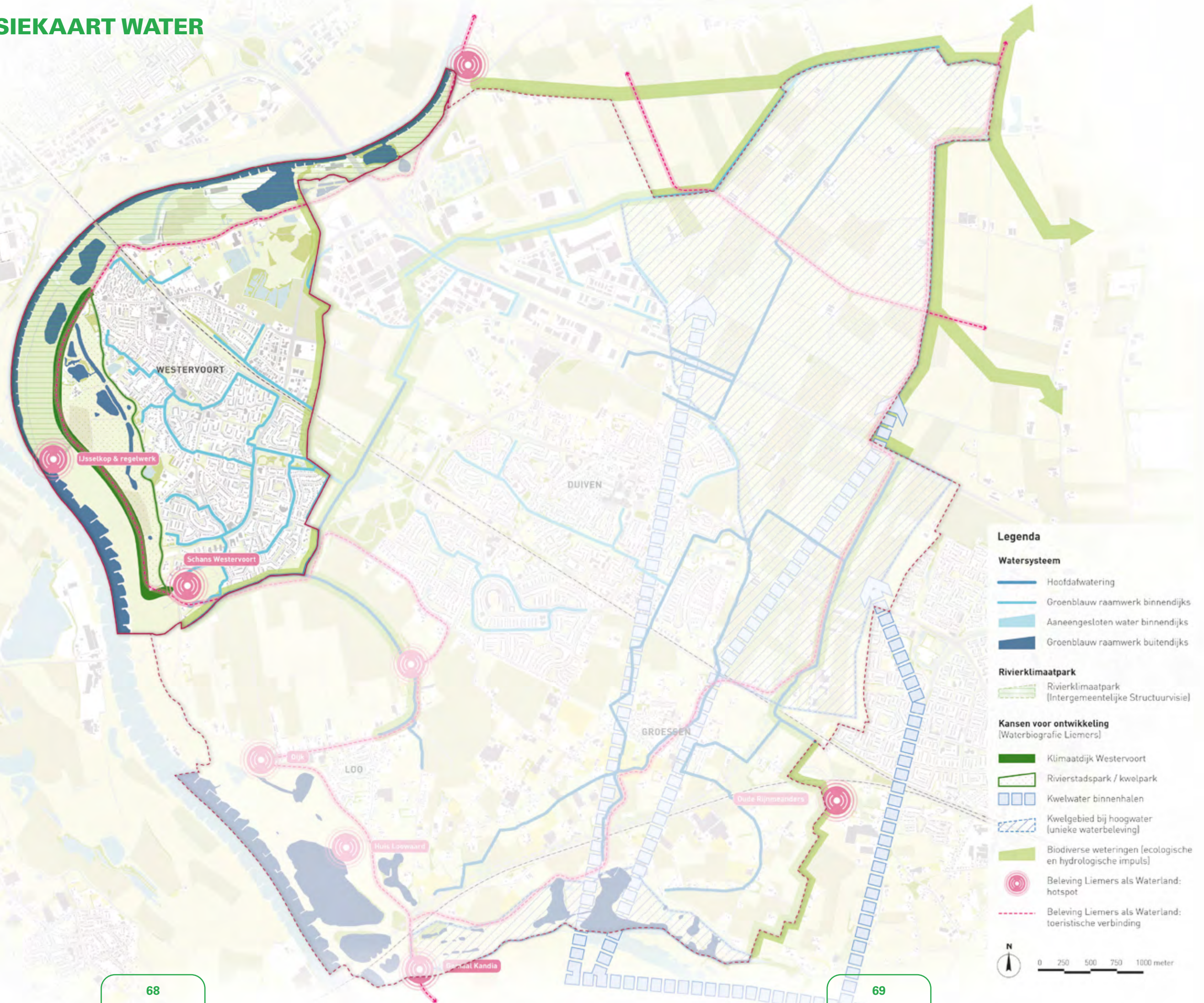
De Wet Bro bepaalt dat bestuursorganen verplicht zijn om gegevens over de ondergrond aan te leveren wanneer deze zijn ontstaan door zelf uitgevoerde onderzoeken of onderzoeken die in opdracht van een overheid zijn uitgevoerd. Daarbij zijn overheden ook verplicht om de gegevens te gebruiken. Als een bestuursorgaan vermoedt dat een gegeven ontbreekt of niet juist is, dan is het verplicht dat te melden bij de beheerder van de BRO. Als een bronhouder vervolgens de melding ontvangt dat een gegeven ontbreekt of niet juist is, dan moeten zij deze melding controleren en indien nodig aanpassen. Daarnaast kan iedereen een terugmelding doen op de BRO. Ook dan is de bronhouder verplicht deze melding te onderzoeken in geval van gerede twijfel en indien nodig de gegevens aan te passen.

De ontwikkelingen staan niet stil. De basisregistraties zijn op zichzelf nu al nuttige en veelgebruikte instrumenten voor tal van processen binnen en buiten de overheid. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft het initiatief genomen om voor de geobasisregistraties (BAG, BRT, BGT, BRK en ook de BRO) verschillende ontwikkelingen op dit gebied gecombineerd op te pakken. Dit gebeurt onder de naam Doorontwikkeling in Samenhang (DiS-GEO).

De BRO is op 1 januari 2018 in werking getreden, maar wordt op dit moment nog geïmplementeerd in de gemeente Westervoort. Verwacht wordt dat deze achterstand eind 2021 volledig is ingelopen.

NOVI

Wij volgen de uitgangspunten die in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) worden beschreven. In de NOVI wordt benadrukt dat een draagkrachtige bodem en een goed functionerend bodemwatersysteem zowel voor het stedelijk als het landelijk gebied van belang is, mede met het oog op het verminderen van de bodemdaling. Denk aan de zomer van 2018, die extreem droog was en waarbij de waterstanden in de Rijn en de IJssel historisch laag waren. Door de lage grondwaterstanden is op sommige plaatsen de deklaag van klei drooggevallen, waardoor de klei is gaan inklinken (krimpen). Ook tijdens de extreem droge jaren 1994 en 2006 zagen we schade door verzakking. Met het oog op klimaatverandering is het aannemelijk dat we in de toekomst vaker met extreem droge perioden te maken krijgen. Aansluitend bij de NOVI, zien wij de draagkracht van de bodem en de waterhuishouding dan ook als belangrijke aandachtspunten.

In de openbare ruimte zijn nu al een groot aantal ondergrondse kabel- en leidingnetten aanwezig. Naast de netten die door de gemeente worden beheerd, zoals riolering, is er sprake van ondergrondse infrastructuur die in beheer is van derden. Denk aan netbeheerders zoals het drinkwaterbedrijf en telecom. Vanwege bovengenoemde ontwikkelingen wordt de intensiteit van het gebruik van de ondergrond en het aantal gebruiksfuncties van de ondergrond steeds groter en ontstaat een almaar groter wordende druk op de beperkt beschikbare ruimte c.q. op de bodemkwaliteit. Daarnaast hebben werkzaamheden in de ondergrond meestal effect op de bovengrondse gebruiksfuncties van de openbare ruimte, zoals verkeerscirculatie, bereikbaarheid van gebouwen en groen. Dit is de reden dat bij bijvoorbeeld projecten vooraf een zogenaamde klic-melding plaatsvindt. Door deze meldingen krijgen initiatiefnemers zicht op wat er in de ondergrond ligt en waar zij rekening moeten houden. De regelgeving is onder andere verwerkt in de Telecommunicatiewet en is meegenomen in de door het college en gemeenteraad vastgestelde Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuur (AVOI).

In de verdere programmering wordt altijd de dimensie van de ondergrond meegenomen als het om projecten van de gemeente gaat, zoals dit ook wettelijk is vastgelegd in de Wet Bro. De milieuhygiënische kwaliteit van de bodem is ook een aspect dat dient te worden meegenomen, in het kader van de Wet bodembescherming (Wbb). Overwogen zal worden of er een apart programma "Ondergrond, bodem en waterkwaliteit" opgezet wordt om te waarborgen dat de kwaliteit van de bodem en waterhuishouding voldoende in beeld is en er sprake is van een evenwichtige belangenafweging tussen de verschillende, bestaande en nieuwe, gebruiksfuncties in de ondergrond.

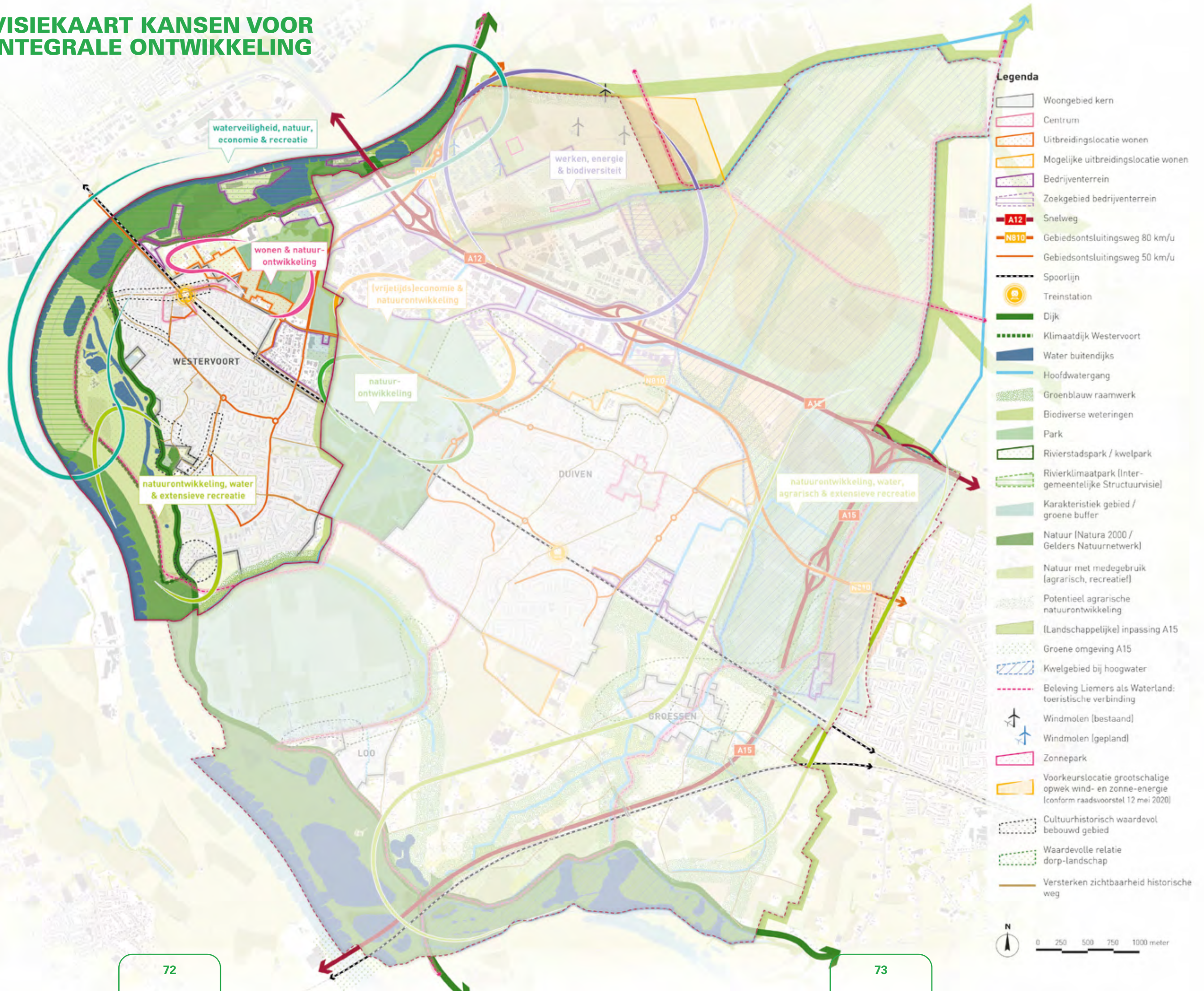
Op de middellange termijn hebben we de volgende ambities en doelen:

- Bijdragen aan de RES (energie- en warmtetransitie)
- Biodiversiteit versterken
- Grondstoffen hergebruiken
- Water als kwaliteit inzetten
- Duurzaamheid als uitgangspunt hanteren in beleidsuitwerking en uitvoering

Op de lange termijn na 2030 hebben we de volgende ambities en doelen:

- Periodieke herijking van de RES
- Klimaatadaptatie en klimaatbestendig en waterrobuust ontwikkelen
- Natuur-inclusief werken en ontwikkelen
- Ruimte voor waterberging creëren

KAART 16

VISIEKAART KANSEN VOOR
INTEGRALE ONTWIKKELING

4

Ontwerp Omgevingsvisie

VAN VISIE NAAR UITVOERING

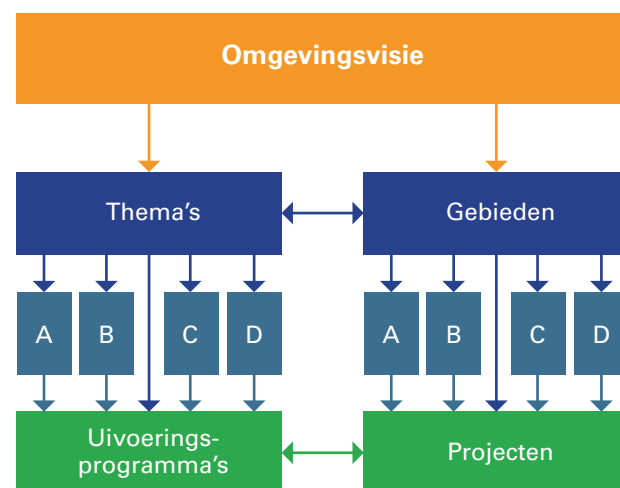
De omgevingsvisie anticipeert op invoering van de nieuwe Omgevingswet en is een samenhangende visie met strategische hoofdkeuzes op beleidsniveau over de fysieke leefomgeving. Deze visievorming wordt gezien als **beleidsontwikkeling** en is de start van een doorlopend proces. Zodra de visie is vastgelegd kan de gemeente onderdelen concreter maken en stevig juridisch vastleggen door middel van **beleidsdoorwerking**. Daarmee kunnen ook andere overheden worden gebonden om mee te werken aan de realisatie van het beleid. Dat kan bijvoorbeeld door eisen vast te leggen in omgevingswaarden of door een programma vast te stellen. De **uitvoering** vindt plaats door de initiatiefnemers van activiteiten en projecten: burgers, bedrijven of overheden die iets willen ontwikkelen.

Met toezicht en handhaving ziet de overheid vervolgens toe op naleving van de algemene regels en vergunningvoorschriften. De keuze voor de instrumenten bepaalt de monitoring en het soort terugkoppeling.

4.1 VERTALING IN PROGRAMMA'S

Het vervolg op de omgevingsvisie (beleidsdoorwerking) is het schrijven van programma's die zorgen voor de vertaling van de omgevingsvisie naar uitvoering. Het programma is één van de zes kerninstrumenten binnen de beleidscyclus van de Omgevingswet. Het betreft, evenals de omgevingsvisie, een beleidsdocument dat flexibel van aard is en kan worden toegepast in de verschillende fases van de beleidscyclus.

De te schrijven programma's zullen voortborduren op de vijf thema's uit deze omgevingsvisie. Vanuit de ambities en doelen wordt een programma vorm gegeven. Het gaat hierbij veelal om nieuw of veranderend (bestaand) beleid. Belangrijk is om te kijken naar alle thema's en de ambities die worden bepaald. Hieruit zal, op basis van prioritering, een uitvoeringsprogramma worden geschreven. Dit uitvoeringsprogramma is de basis om programma's op (sub)thema niveau te schrijven.

Figuur 5 Van visie naar uitvoering op basis van thema's en gebieden

De omgevingsvisie kent een lange doorlooptijd, terwijl het programma bedoeld is om inzichtelijk te maken hoe we kunnen komen tot uitvoering gelet op benodigde middelen en weggezet in een duidelijk tijdspad.

Programma's onder de omgevingsvisie

De programma's borduren, zoals gezegd, voort op de vijf thema's uit deze omgevingsvisie. Daartoe is vooraf, voor al het bestaand beleid, beoordeeld of het verlaten, vastgehouden, versterkt of vernieuwd dient te worden. Daarnaast is gekeken hoe ambities uit deze omgevingsvisie geconcretiseerd kunnen worden in doelstellingen.

De programma's zijn zelfbindend en beogen zo te garanderen dat de gewenste kwaliteit van de fysieke leefomgeving daadwerkelijk wordt bereikt. Daarbij maken we een onderscheid tussen drie soorten programma's:

- Voor omgevingswaarden uit het gemeentelijke omgevingsplan dient een verplicht programma te worden opgesteld indien gestelde omgevingswaarden worden overschreden;
- Een programmatische aanpak voor samenhangende activiteiten en maatregelen in een gebied waar omgevingswaarden of andere doelstellingen voor de fysieke leefomgeving onder druk staan;
- Een vrijwillig programma voor het gemeentelijk rioleringsprogramma, multi-sectoraal beleid, gebiedsgericht beleid of een combinatie van het voorgaande.

Proces

Na het vaststellen van de ambities en doelen uit de omgevingsvisie kan worden gestart enkele prioritaire programma's. In overleg met de gemeenteraad zal worden bepaald welke

thema's en programma's prioriteit krijgen. Immers: door beperkingen in capaciteit en middelen kunnen we niet met alles tegelijk beginnen.

In het vierde kwartaal van 2021 wordt een uitvoeringsprogramma voor de programma's Omgevingswet gepresenteerd aan het college en de gemeenteraad. Het uitvoeringsprogramma is een eerste stap om te komen tot uitvoeringsdocumenten om ambities, doelen en uitgangspunten door te vertalen naar de praktijk. Hierin zal onder andere een afwegingskader worden gepresenteerd om prioritering mogelijk te maken.

4.2 MONITORING EN HERIJKING VAN DE OMGEVINGSVISIE

De gemeenteraad wordt jaarlijks en waar nodig vaker geïnformeerd over de vorderingen bij de uitvoering van dit programma. We ontwikkelen daartoe een eenvoudig monitoringsysteem waarmee de voortgang van de realisatie van de ambities inzichtelijk gemaakt kan worden. Een voorstel hiervoor is onderdeel van het uitvoeringsprogramma van de programma's Omgevingswet.

4.3 FINANCIËN

Uitvoering van de ambities vraagt om extra middelen. Voor een belangrijk deel zijn deze middelen gekoppeld aan reeds lopende trajecten (zoals de Woondeal). Maar ook binnen de eigen begroting zal aanvullend ruimte moeten worden gereserveerd. In het uitvoeringsprogramma wordt aangegeven hoe de financiën onderdeel worden van de programma's Omgevingswet.

4.4 PARTICIPATIE IN DE UITVOERING VAN DEZE VISIE

In het proces van de uitvoering van de visie in (uitvoerings)programma's sluiten we aan bij de eisen die vanuit de Omgevingswet gelden voor het onderdeel participatie. Hiervoor zal in ieder geval een soortgelijk traject worden gevolgd

Kostenverhaal en financiële bijdragen uit particuliere ruimtelijke projecten

De Omgevingswet biedt een geheel nieuw instrumentarium voor zowel privaat- als publiekrechtelijk afdwingbare financiële bijdragen. Het wetgevingsproces over de inhoud en vorm van dit nieuwe instrumentarium loopt op het moment van schrijven nog (februari 2021). Door het momenteel demissionaire Kabinet is op 8 januari 2021 een ontwerp-algemene maatregel van bestuur aan de Tweede Kamer aangeboden betreffende publiekrechtelijk afdwingbare financiële bijdragen in het kader van de zogenoemde voorhangprocedure.

Nadat dit wetgevingsproces is afgerond, kan in het kader van de omgevingsvisie (of eventueel in een programma) worden toegespitst op de invulling van een privaat- en publiekrechtelijk afdwingbaar kostenverhaal en financiële bijdragen bij gebiedsontwikkelingen.

als voor het opstellen van de Omgevingsvisie, waarbij inwoners, organisaties, ondernemers en andere partijen en belanghebbenden in het voortraject worden betrokken.

De gemeente gaat voor nu een onderdeel specifiek voor de implementatie van deze wetgeving opstellen. Hierin wordt ingegaan op onder andere de verplichte kennisgeving en motivatieplicht voor de gemeente bij de diverse instrumenten en is er aandacht voor aanvraagvereiste participatie voor een initiatiefnemer bij de Omgevingsvergunning, waar het gaat om buitenplanse omgevingsplanactiviteiten. Op deze manier wordt aan de (minimaal noodzakelijke) verplichting voldaan.

Tevens wordt te zijner tijd aansluiting gezocht bij de nieuwe Participatieverordening. Dit betekent dat de huidige Inspraakverordening wordt verbreed door hierin aandacht te geven aan de manier waarop de gemeente inwoners bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid gaat betrekken. De verordening heeft alleen betrekking op de juridisch regels. De gemeente besluit zelf hoe ze dit per beleidsfase vormgeeft.

Wetgeving op het gebied van participatie

Waarom participatie bij (uitvoerings) programma's?

Participatie moet ertoe leiden dat maatregelen beter uitvoerbaar zijn. Daarom verkent het bevoegd gezag (in dit geval de gemeente) in een participatietraject welke maatregelen mogelijk zijn, wat de voor- en nadelen ervan zijn en hoe maatregelen worden gewogen en gekozen. Het is goed om de rol van de gemeente bij de uitvoering van de maatregelen onder de loep te nemen. Daarnaast is het belangrijk duidelijk te stellen wat er wordt verwacht van burgers, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere bestuursorganen. Werkvormen voor het bedenken van strategieën zijn hierbij een handig hulpmiddel.

Motiveringsplicht

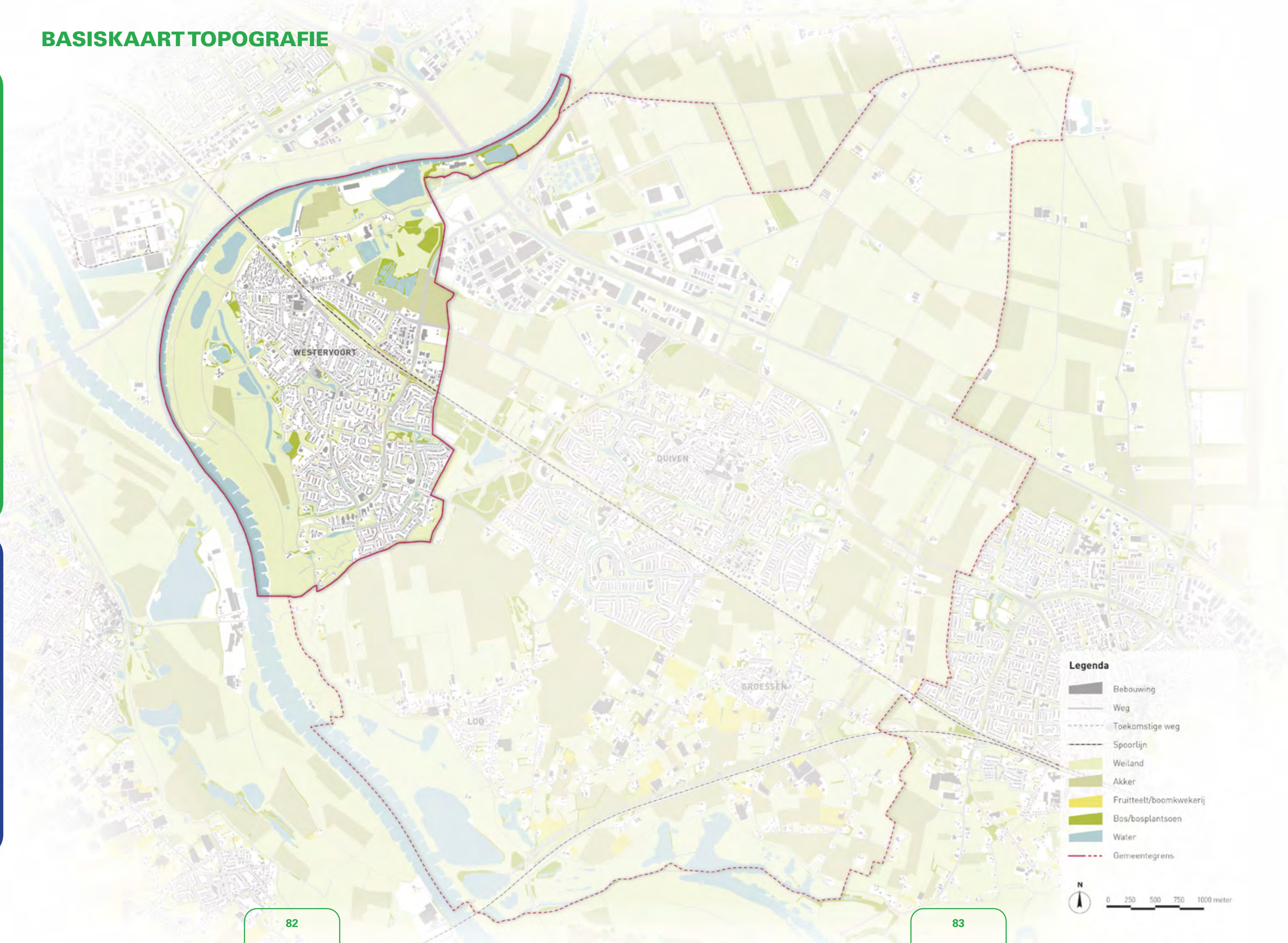
Bij het maken van een programma moet de gemeente aangeven hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere bestuursorganen bij de voorbereiding betrokken zijn. En wat de resultaten hiervan zijn. En de gemeenten geeft aan hoe ze invulling geeft aan haar eigen participatiebeleid. Deze motiveringsplicht is geregeld in artikel 10.8 van het Omgevingsbesluit. De gemeente neemt de motivering op in het vaststellingsbesluit van het programma.

Participatiebeleid

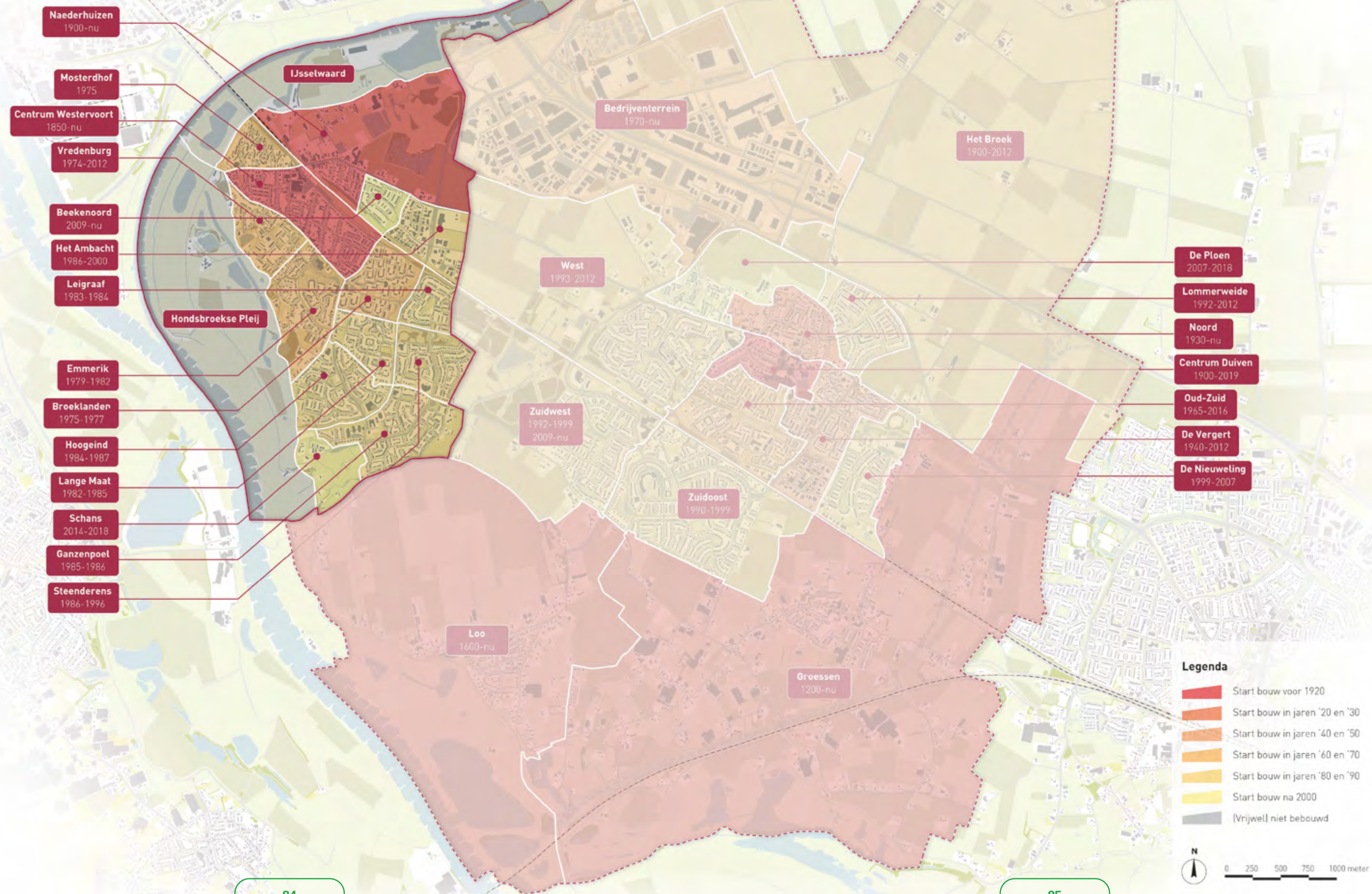
Voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet (verwachting: 1 januari 2022) is het verplicht voor gemeenten participatiebeleid te hebben. Hierin zal aandacht worden besteed aan de visie op participatie en de uitgangspunten die daarvoor gelden. Bijvoorbeeld over de toegankelijkheid, de representativiteit, de betrokkenheid van (onder)vertegenwoordigde groepen, de eigen rol en hoe het resultaat wordt meegewogen in het uiteindelijke plan. Op deze manier is voor alle betrokkenen inzichtelijk hoe zij kunnen meedenken en meedoen.

BIJLAGE A: KAARTEN

BASISKAART TOPOGRAFIE

BASISKAART WIJK- EN DORPSINDELING

BASISKAART ENERGIE EN KLIMAAT

Legenda

Stadswarmte

- Stadswarmte (aangesloten wijken)
- Stadswarmte (leiding)
- Stadswarmte (verdeelstation)
- Hulpwarmtecentrale (HWC)

Wind- en zonne-energie

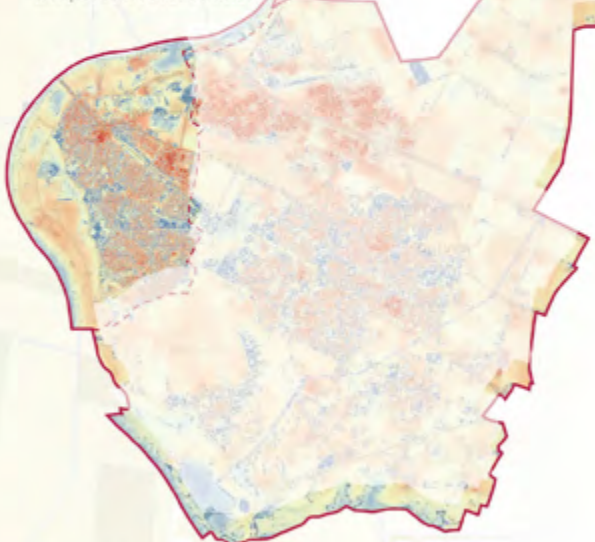
- Windmolen (bestaand)
- Windmolen (gepland)
- Zonnepark (bestaand)
- Zoeklocaties grootschalige opwekking zonne-energie*
- Mogelijke zoeklocaties grootschalige opwekking zonne-energie, onder voorwaarden*
- Zon op restpercelen A15/Betuwelijn*
- Zoekgebied grootschalige opwekking wind-energie*
- Studiegebied grootschalige opwekking wind-energie, uitsluitend i.s.m. Zevenaer*

Overig

- Hoogspanningslijn
- Rivierklimaatpark (Intergemeentelijke Structuurvisie)

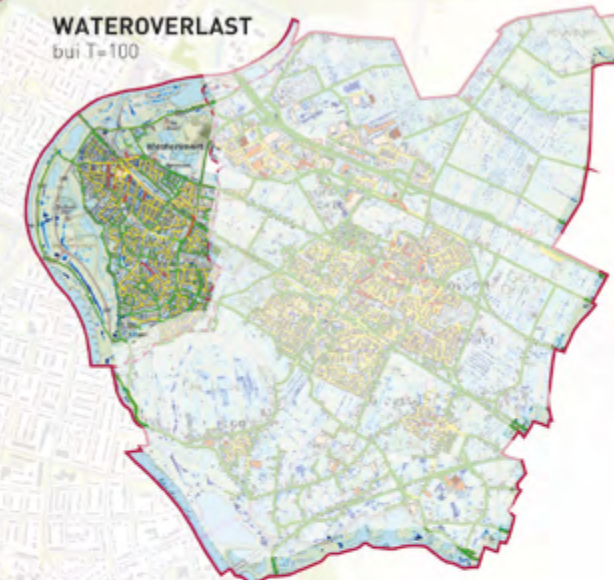
HITTESTRESS temperatuursverschillen

Legenda

- Veel koeler
- Koel
- Normaal
- Warm
- Veel warmer

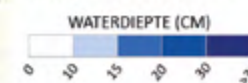
WATEROVERLAST bui T=100

Legenda

- Kwetsbaarheid panden**
 - Klein risico
 - Gemiddeld risico
 - Groot risico
- Begaanbaarheid wegen**
 - Begaanbaar
 - Begaanbaar voor calamiteitenverkeer
 - Onbegaanbaar

Waterdiepte bij twee piekbuien

Gemeente Westervoort

- 1 Rijndijk 10
- 2 IJsseldijk 90
- 3 IJsseldijk 92-94

Gemeente Duiven

- 1 Kievitstraat 2
- 2 Giesbeeksestraat 35
- 3 Landaalsestraat 21
- 4 Giesbeeksestraat 27
- 5 Rouvenenstraat 3
- 6 Zesroedenstraat 4
- 7 Zesroedenstraat 1
- 8 Zesroedenstraat 3
- 9 Giesbeeksestraat 23
- 10 Kosterstraat 11
- 11 Schoepikstraat 9
- 12 Bemmenstraat 1
- 13 Broekstraat 12
- 14 Roodwilligenstraat 1b
- 15 Roodwilligenstraat 30
- 16 Laarstraat 20
- 17 Heiliglandsestraat 5
- 18 Veldstraat 3c
- 19 Weemstraat 3
- 20 Helhoek 8
- 21 Helhoek 30d
- 22 Beerenclauwstraat 12
- 23 De Aa 1
- 24 Lijkweg 18a
- 25 Den Oldenhoek 1
- 26 Den Oldenhoek 3
- 27 Rijnstrangenweg 11
- 28 Heilweg 5
- 29 Loostraat 1a
- 30 Loostraat 18
- 31 Loostraat 22
- 32 Loostraat 36
- 33 Loostraat 9
- 34 Loodijk 15

Legenda

Bedrijvigheid

- Geluidszone rondom industrieterrein
- Rundveehouderij
- Varkenshouderij
- Pluimveehouderij
- Veehouderij overig

Geluid weg en rail

- 48-53 dB (goed-redelijk)
- 53-58 dB (redelijk-matig)
- 58-63 dB (matig-slecht)
- 63-68 dB (slecht-zeer slecht)
- 68-99 dB (zeer slecht)

Ondergrondse situatie

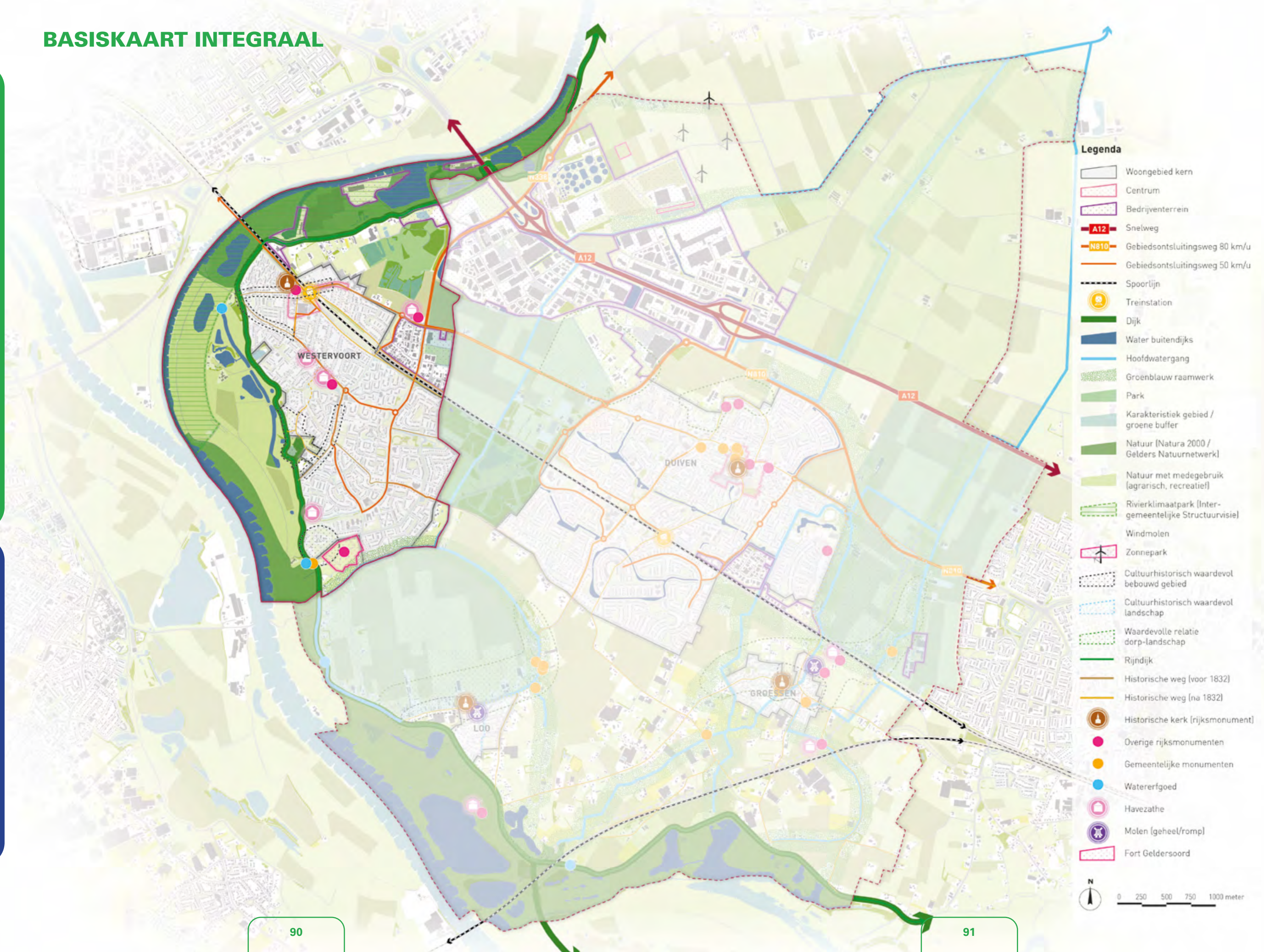
- Hoofdgastransportleiding
- Persleiding
- Grondwaterverontreiniging

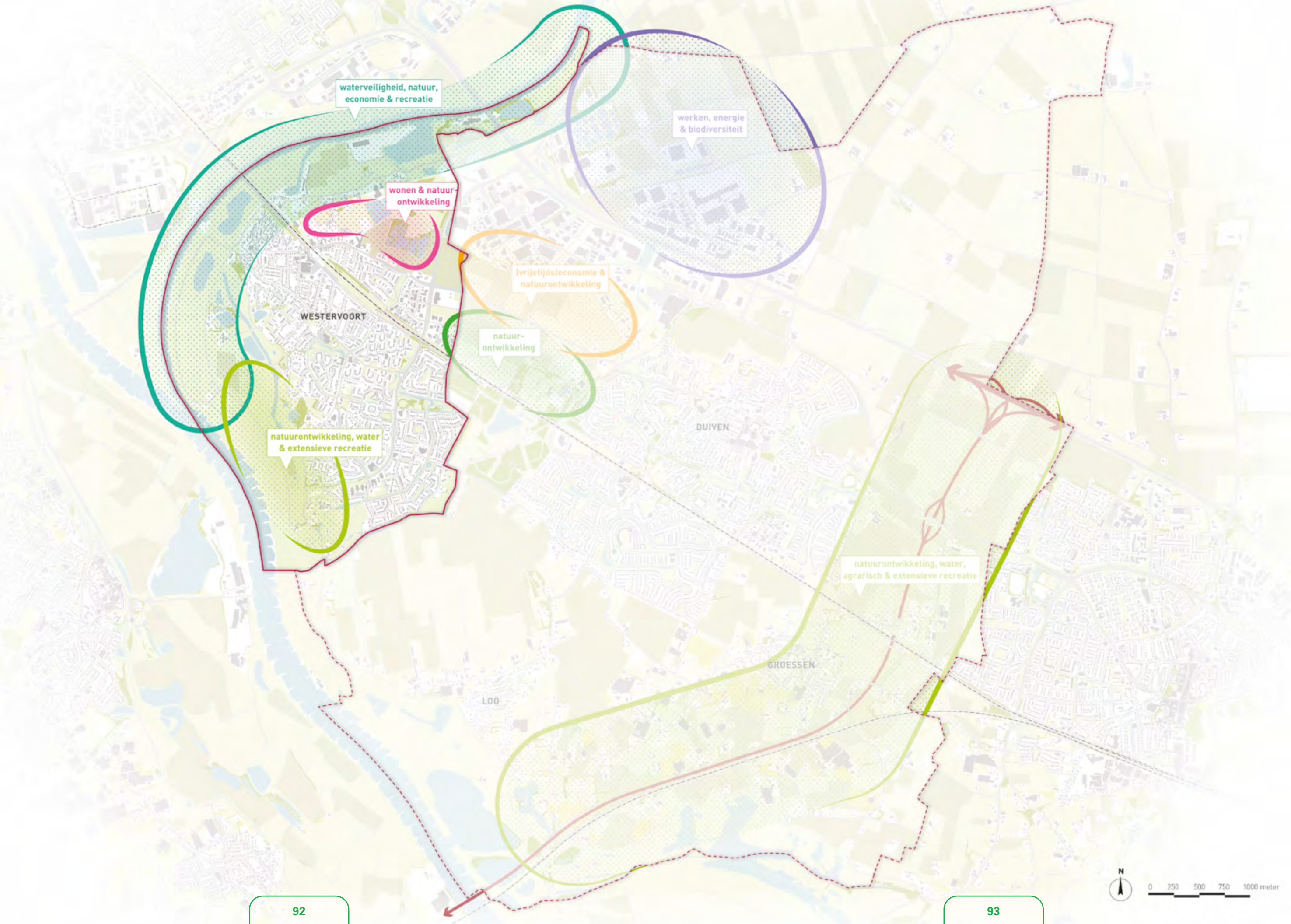
Hoogspanning

- Hoogspanning
- veiligheidsafstand 380 KV

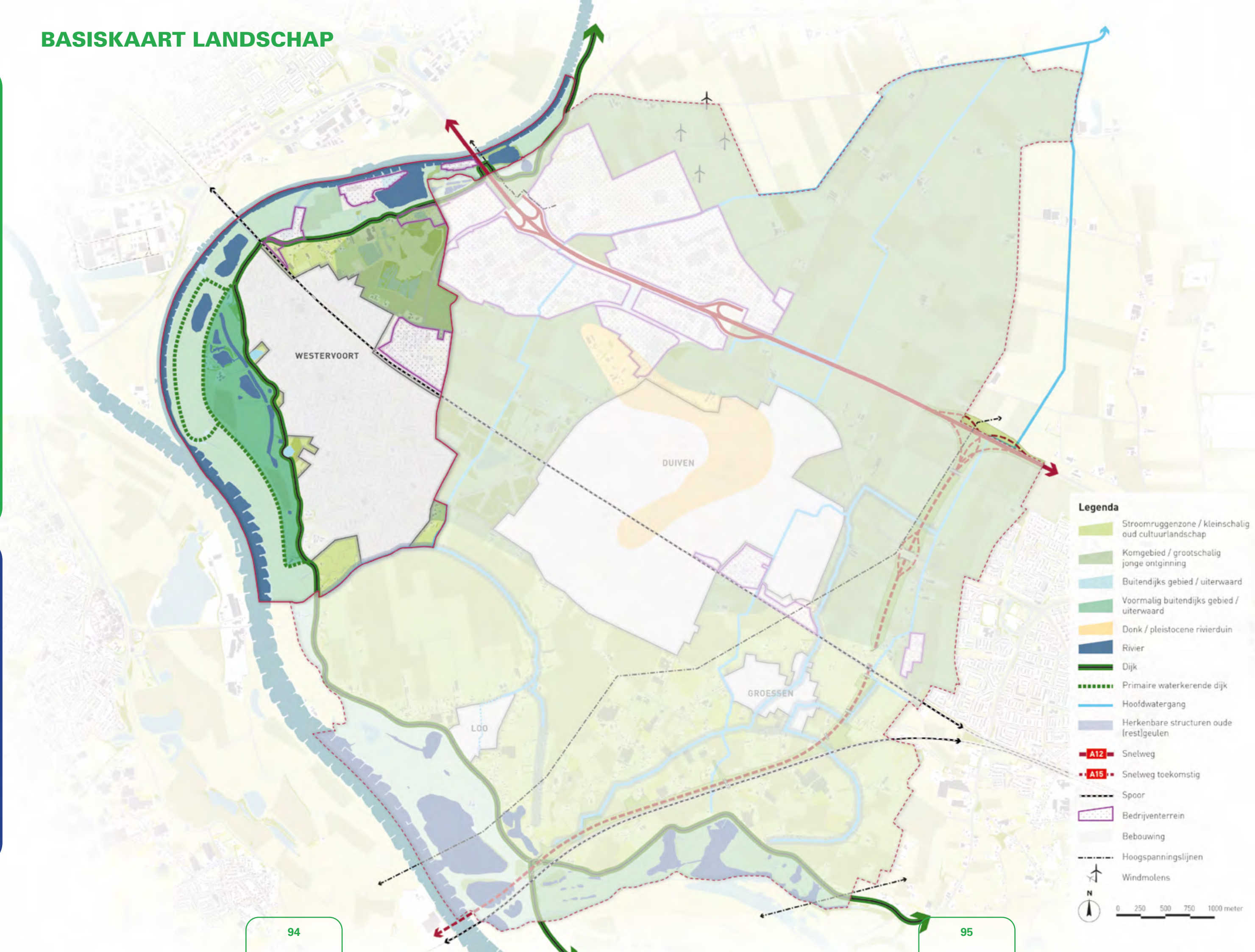

BASISKAART INTEGRAAL

BASISKAART LANDSCHAP

BIJLAGE B: GERELATEERDE BELEIDSDOCUMENTEN

B.1 NIEUW BELEID

Op het moment van schrijven zijn er enkele beleidsdocumenten in ontwikkeling:

- **Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR).** De gemeente ontwikkelt momenteel een plan voor Integraal Beheer van de Openbare Ruimte (IBOR). De ambities van andere beleidsterreinen worden in dit document vertaald naar een ambitie voor beheer en onderhoud. Per deelgebied worden kwaliteitskeuzes gemaakt en wordt inzichtelijk wat de financiële gevolgen zijn van deze keuzes. Deze kwaliteitskeuzes vormen vervolgens het uitgangspunt voor de beheerplannen of voor een integrale beheerplan. Hierbij wordt er gewerkt met een gebiedsgerichte aanpak. Dit betekent dat groot onderhoud gezamenlijk wordt aangepakt en alle onderdelen in de openbare ruimte waar mogelijk in één keer worden meegenomen (wegen, riolering, groen, etc.). Het IBOR heeft grote raakvlakken met de doelen en ambities die zijn opgenomen in de omgevingsvisie. Uiterlijk in 2029 zal het IBOR deel uit maken dan wel zijn opgenomen in het Omgevingsplan (een van de 6 kerninstrumenten van de Omgevingswet).
- **Centrumvisie voor Westervoort.** Op het moment van schrijven wordt er een Centrumvisie voor Westervoort opgesteld. Doel van het opstellen van de Centrumvisie is om samen met alle stakeholders te komen tot een haalbaar, realistisch en gedragen visie op het centrum van Westervoort. Het gaat hierbij om een ruimtelijk-functioneel wensbeeld en (ruimtelijk) ontwikkelkader dat leidt tot een vitaal en toekomstbestendig centrum, waar bewoners zich thuis voelen, bezoekers welkom zijn en ondernemers een goede boterham kunnen (blijven) verdienen. De uitvoering van de visie moet leiden tot een toekomstbestendig centrum. Naar verwachting wordt de centrumvisie in april 2020 behandeld in de gemeenteraad.

COLOFON**Uitgave**

Gemeente Westervoort
Dorpsplein 1
6931 CZ
Westervoort

Datum

23 maart 2021

Redactie en projectleiding

Berenschot

Kaartmateriaal

SAB

Westervoort

